

Forslag

til

Lov om ændring af lov om frikommunenetværk

(Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunenetværkene)

Enhed
Opgaver og Struktur

Sagsnr.
2017 - 2872

Doknr.
468702

§ 1

I lov om frikommunenetværk, jf. lov nr. 658 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 9 indsættes i *kapitel 4*:

»**§ 9 a.** Udbetaling Danmark kan yde boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte til personer med bopæl i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger, der efter bopælskommunens afgørelse anvises til et kollektivt bofællesskab etableret i almene ungdomsboliger efter § 27, stk. 3, i denne lov som følge af et akut boligsocialt problem. Det er en betingelse, at det kollektive bofællesskab består af mindst tre personer.

Stk. 2. Det er en betingelse, at samtlige lejere opfylder betingelserne i stk. 1.

Stk. 3. Den boligudgift, der lægges til grund ved boligstøtteberegningen, opgøres efter §§ 24 i og 24 j i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 4. Boligstøtten udbetales som et tilskud, jf. § 24 g, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 5. § 24 h, stk. 2-4, i lov om individuel boligstøtte finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Ansøgning og udbetaling, omberegning og efterregulering af boligstøtte og adgang til at klage m.v. sker i henhold til reglerne i kapitel 1-2, 4, 6, 8-9 og 12-13 i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 7. Ved Udbetaling Danmarks varetagelse af administrationen efter stk. 1 finder lov om Udbetaling Danmark anvendelse, herunder § 22 i lov om Udbetaling Danmark om betaling af administrationsbidrag fra frikommunen. Administrationen er omfattet af de regler, der gælder for Udbetaling Danmarks varetagelse af opgaver, jf. § 1 i lov om Udbetaling Danmark, jf. dog stk. 8.

Stk. 8. Personer, der søger om boligstøtte efter reglerne i stk. 1, indsender en ansøgning i papir til Udbetaling Danmark. Kommunens afgørelse om, at borgeren har et akut boligsocialt problem, vedlægges ansøgningen.

Stk. 9. Alle udgifter til boligstøtte efter stk. 1 afholdes efter § 75, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 10. Kommunens afgørelse om anvisning efter stk. 1 som følge af et akut boligsocialt problem kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Det kommunale og regionale tilsyn fører ikke tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelsen.«

§ 9 b. Udbetaling Danmark kan yde boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte til

kvinder med børn med bopæl i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger efter bopælskommunens afgørelse om anvisning til kollektivt bofælleskab i en privat lejebolig eller bolig efter lov om almene boliger i forbindelse med et ophold i et botilbud efter § 109 i lov om social service som følge af et akut boligsocialt behov. Det kollektive bofællesskab kan bestå af ned til to lejere, der hver især har et eller flere børn.

Stk. 2. Det er en betingelse for at yde boligstøtte efter stk. 1, at det kollektive bofællesskab består af et værelse pr. lejer og et værelse til hver lejers børn. Herudover skal boligerne indeholde et værelse, der kan fungere som fællesrum for begge lejeres familier.

Stk. 3. Det er en betingelse, at begge lejere opfylder betingelserne i stk. 1. Boligstøtte kan uanset 1. pkt. fortsat ydes i indtil tre måneder, såfremt antallet af lejere midlertidigt er mindre end to som følge af en beboers fraflytning eller død.

Stk. 4. Den boligudgift, der lægges til grund ved boligstøtteberegningen, opgøres efter §§ 24 i og 24 j i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 5. Boligstøtten udbetales som et tilskud, jf. § 24 g, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 6. Det er en betingelse for udbetaling af boligstøtte efter stk. 1, at der foreligger en individuel lejekontrakt for hver lejer i bofællesskabet.

Stk. 7. Ansøgning og udbetaling, omberegning og efterregulering af boligstøtte og adgang til at klage m.v. sker i henhold til reglerne i kapitel 1-2, 4, 6, 8-9 og 12-13 i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 8. Ved Udbetaling Danmarks varetagelse af administrationen efter stk. 1 finder lov om Udbetaling Danmark anvendelse, herunder § 22 i lov om Udbetaling Danmark om betaling af administrationsbidrag fra kommunen. Administrationen er omfattet af de regler, der gælder for Udbetaling Danmarks varetagelse af opgaver, jf. § 1 i lov om Udbetaling Danmark, jf. dog stk. 9.

Stk. 9. Personer, der søger om boligstøtte efter reglerne i stk. 1, indsender en ansøgning i papir til Udbetaling Danmark. Kommunens afgørelse om, at borgeren har et akut boligsocialt problem, vedlægges ansøgningen.

Stk. 10. Alle udgifter til boligstøtte efter stk. 1 afholdes efter § 75, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.

Stk. 11. Kommunens afgørelse om anvisning efter stk. 1 som følge af et akut boligsocialt problem kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Det kommunale og regionale tilsyn fører ikke tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelsen.«

2. I § 25, *stk. 1*, indsættes efter "fleksible boligløsninger": "og i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde".

3. I § 26, *stk. 1*, indsættes efter "fleksible boligløsninger": "og i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde".

4. Efter § 26 indsættes:

»§ 26 a. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan beslutte at stille en kommunalt ejet ubebygget fast ejendom vederlagsfrit til rådighed for bygherrer til etablering af skæve boliger til hjemløse, jf. bekendtgørelse om tilskud til fremme af udviklingen af almene boliger til særligt udsatte grupper (skæve boliger).

Stk. 2. Den råderet, som kommunen giver til bygherren eller driftsherren over grunden efter stk. 1, skal have en varighed af mindst 30 år.

§ 26 b. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning fra boligorganisationen yde startboligbidrag til almene ungdomsboliger i almene boligorganisationers afdelinger og til almene ungdomsboliger ejet af en selvejende institution med henblik på finansiering af en særlig boligsocial indsats i disse boliger for unge mellem 18 og til og med 24 år, jf. § 101 a i lov om almene boliger m.v.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan endvidere yde tilskud til mindre ombygning af eksisterende boliger i forbindelse med deres udlejning som startboliger.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan betinge startboligbidraget af, at kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten. Kommunen betaler lejen for ledige almene ungdomsboliger fra det tidspunkt, den pågældende bolig er ledig, og indtil udlejningen sker. Kommunen garanterer endvidere for boligtagerens opfyldelse af de kontraktmæssige forpligtelser til istandsættelse af boligen ved fraflytning af boligen.

Stk. 4. Reglerne i § 101 a i lov om almene boliger m.v., § 4, stk. 4, § 85, stk. 3, og § 87, stk. 4, i lov om leje af almene boliger og bekendtgørelse nr. 911 af 13. september 2012 om støtte m.v. til startboliger til unge finder tilsvarende anvendelse for startboliger med kommunalt tilskud.

§ 26 c. Kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan efter ansøgning yde støtte til inklusionsboliger, jf. § 62 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til ombygning, huslejenedsættelse og sociale støttefunktioner (social vicevært).

Stk. 3. Reglerne i §§ 62 a og 98 c i lov om almene boliger m.v., § 4, stk. 4, § 9, stk. 3, og § 87, stk. 5, i lov om leje af almene boliger og bekendtgørelse nr. 252 af 21. marts 2017 om støtte m.v. til inklusionsboliger for psykisk og socialt sårbare personer finder tilsvarende anvendelse for inklusionsboliger med kommunalt tilskud.

§ 26 d. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan meddele byggetilladelse til byggearbejder, der fraviger bygningsreglementets bestemmelser om bygningers indretning.

Stk. 2. Ved fravigelse af bygningsreglementets bestemmelser om bygningers indretning, jf. stk. 1, skal der udarbejdes en tilgængelighedsstrategi for byggeriet, hvorved det dokumenteres, at det overordnede formål med bygningsreglementets bestemmelser om bygningers indretning er opfyldt, inden der kan meddeles byggetilladelse.

Stk. 3. En tilladelse efter stk. 1 kan både meddeles ved opførelse af ny bebyggelse og ved ombygning af eksisterende bebyggelse, hvorved der etableres nye boligenheder.

Stk. 4. Der kan alene meddeles byggetilladelse, jf. stk. 1, til bebyggelse, der er omfattet af lov om almene boliger.

§ 26 e. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan meddele byggetilladelse til boliger, der opstilles midlertidigt. Byggetilladelsen er gældende i 30 år, selvom der sker fornyet opstilling af boligen.

Stk. 2. Boligen skal opfylde betingelserne i byggetilladelsen i hele perioden.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal behandle bebyggelsesregulerende forhold ved fornyet opstilling af boligen.

Stk. 4. Der kan meddeles byggetilladelse, jf. stk. 1, til boliger, der er omfattet af lov om almene boliger. Kommunalbestyrelsen anviser ledige boliger, hvortil der meddeles byggetilladelse efter stk. 1, til socialt udsatte unge.

Stk. 5. Det skal fremgå af lejekontrakten for en bolig, der er omfattet af lov om almene boliger, hvortil der meddeles tilladelse efter stk. 1, at lejeforholdet er omfattet af reglerne i lov om leje af almene boliger. For øvrige boliger, hvortil der meddeles tilladelse efter stk. 1, skal det fremgå af lejekontrakten, at lejeforholdet er omfattet af reglerne i lov om leje.«

5. I § 27, *stk. 1*, indsættes efter ”fleksible boligløsninger”: ”og i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde”.

6. I § 27, indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan beslutte at yde tilsagn til etablering af almene

ungdomsboliger ved nybyggeri eller ombygning, jf. § 115, stk. 1 eller 5, i lov om almene boliger, der indrettes som kollektive bofællesskaber, jf. § 3, stk. 2 og 4, i lov om almene boliger. Stk. 1 og 2 og § 51 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. for almene familieboliger finder tilsvarende anvendelse for almene ungdomsboliger, som udlejes som kollektive bofællesskaber.«

7. Efter § 27 indsættes før kapitel 7:

»Kapitel 6 a

Sundhedsministerens område

§ 27 a. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde kan delegere ansvaret for tildeling af hjemmesygepleje efter lægehenvielse, jf. § 138 i sundhedsloven, som udføres i den fælles kommunale akutfunktion, til de øvrige kommunalbestyrelser i netværket.

§ 27 b. Sundhedsministeren kan godkende frikommuneforsøg i frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde, der fraviger reglerne i lægemiddellovens § 39, stk. 1, for så vidt angår oplagring og udlevering af lægemidler.«

8. Efter § 29 indsættes før kapitel 8:

»Kapitel 7 a

Undervisningsministerens område

§ 29 a. Undervisningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan fravige bestemmelserne i folkeskolelovens § 17, stk. 1, om klassestørrelse, § 25 om at skolen deles i klasser efter antallet af elever, jf. § 17, stk. 1, og § 25 a om at undervisningen kan organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin.

Stk. 2. Forsøg efter stk. 1 kan ikke iværksættes på samtlige folkeskoler i den pågældende frikommune. Elever på skoler, der er omfattet af forsøg efter stk. 1, herunder elever, der hører til den pågældende skoles distrikt, har krav på at blive overført til en anden folkeskole i kommunen, såfremt eleven eller dennes forældre ikke ønsker at være omfattet af forsøget.

§ 29 b. Undervisningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource kan fravige folkeskolelovens § 28, stk. 2.«

9. Efter § 30 indsættes før kapitel 9:

»Kapitel 8 a

Tværgående forsøg

§ 30 a. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, kan ud fra en konkret vurdering tilbyde psykologbehandling til personer, der modtager sygedagpenge efter lov om sygedagpenge, hvis sygedagpengemodtageren har vanskeligt ved at få dækket sit behandlingsbehov gennem eksisterende behandlingstilbud.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få tilbudt behandling efter stk. 1, at en autoriseret psykolog ansat i jobcenteret eller en alment praktiserende læge har vurderet, at syge-

dagpengemodtageren opfylder kriterierne for en eller flere af følgende diagnoser i henhold til ICD 10-klassifikationen:

1. belastnings- eller tilpasningsreaktion (ICD-10 F43),
2. let til moderat angst (ICD-10 F40-F42),
3. let til moderat depression (ICD-10 F32/F33).

Stk. 3. Psykologbehandlingen er frivillig for sygedagpengemodtageren. Behandlingen udføres af autoriserede psykologer ansat i jobcenteret og kan udgøre ét behandlingsforløb med op til 12 konsultationer.

Stk. 4. Kommunens sagsbehandler i forvaltningen kan kun indhente helbredsoplysninger fra behandlingsforløbet, hvis sygedagpengemodtageren giver samtykke hertil.

Stk. 5. Den autoriserede psykolog, som har udført psykologbehandlingen, kan ikke deltage i behandlingen af sager inden for den offentlige forvaltning vedrørende samme person eller samme familie.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter denne bestemmelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det kommunale og regionale tilsyn fører ikke tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelsen.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2018.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
  - 2.1. Gældende ret
  - 2.2. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Ved lov om frikommunenetværk (lov nr. 658 af 8. juni 2017), der trådte i kraft den 1. juli 2017, blev de generelle rammer for Frikommuneforsøg 2016-2020 etableret, ligesom loven hjemlede en række af de forsøg, som frikommunenetværkene havde ansøgt om i frikommuneforsøgets første ansøgningsrunde.

Med dette lovforslag ønsker regeringen at give frikommunenetværkene flere muligheder for forsøg. Navnlig med baggrund i ansøgninger fra anden ansøgningsrunde, men også i enkelte ansøgninger fra første ansøgningsrunde, der har været under afklaring.

Formålet med at give frikommunenetværkene flere forsøgsmuligheder er at optimere mulighederne for at etablere ny viden og få praktiske erfaringer, der kan bane vejen for en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i alle kommuner.

Frikommuneforsøg 2016-2020 giver udvalgte kommuner frihed til at afprøve nye løsninger og metoder ved at blive fritaget for gældende lovgivning eller opnå nye hjemler inden for et overordnet tema.

Frikommuneforsøg 2016-2020 er et led i udmøntningen af "Opfølgning på forhandlingsresultat fra juli 2015" fra september 2015.

Frikommuneforsøg 2016-2020 skal endvidere ses i lyset af aftale om kommunernes økonomi for 2017, hvoraf det fremgår, at regeringen, der på daværende tidspunkt bestod af Venstre, og KL er enige om at gennemføre initiativer, der understøtter kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder og en bedre ressourceudnyttelse. I denne sammenhæng er frikommuneforsøgene en mulighed for at opnå konkrete erfaringer med større frihedsgrader og bedre styringsmuligheder i kommunerne.

Frikommuneforsøg 2016-2020 bygger desuden på erfaringer fra Frikommuneforsøg 2012-2015, hvor ni frikommuner kunne søge om at blive fritaget for gældende lovgivning eller at blive omfattet af nye hjemler.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til lov om frikommunenetværk (Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat).

2. Lovforslagets indhold

Frikommuneforsøg 2016-2020 er baseret på, at frikommunerne går sammen i netværk, der arbejder med en fælles, samfundsmæssig relevant problemstilling. Hensigten er, at kommunerne i de enkelte frikommunenetværk igennem forsøgsperioden

samarbejder tæt om forsøgene, herunder videndeler om og følger op på bl.a. forsøgenes fremdrift, resultater og metoder.

Der er behov for at etablere yderligere hjemler til at fritage frikommunerne for gældende regler og at etablere nye hjemler til forsøg.

De i lovforslaget indeholdte hjemler til yderligere forsøg i frikommunenetværkene er baseret på ansøgninger indsendt af frikommunenetværkene. Ansøgningerne fra frikommunenetværkene hidrører fra forsøgets anden ansøgningsrunde, som havde frist den 1. maj 2017, samt fra enkelte ansøgninger fra første ansøgningsrunde, der har været under afklaring.

På baggrund af den samlede opfølgning på frikommuneforsøget vil resultater og erfaringer fra forsøgene blive vurderet med sigte på generelle regelændringer.

2.1. Gældende ret

De overordnede rammer for frikommuneforsøget er fastsat i lov om frikommunenetværk (lov nr. 658 af 8. juni 2017), der blev vedtaget af Folketinget den 1. juni 2017 og trådte i kraft den 1. juli 2017.

Kommunerne er omfattet af det almindelige legalitetsprincip, som betyder, at kommunernes opgavevaretagelse er betinget af, at der er hjemmel i lovgivningen, og at opgavevaretagelsen ikke strider mod lovgivningen.

Hvis en kommune skal have mulighed for at varetage en opgave eller varetage en opgave på anden måde end i øvrigt fastlagt ved lov, er det således nødvendigt at etablere særlig lovgivning.

Kommunerne kan herudover i et vist omfang få dispensation til at fravige gældende regler i medfør af eksisterende forsøgsbestemmelser i lovgivningen. Forvaltningen heraf er baseret på en forudsætning om lighed, således at lovgivning gælder lige for alle landets kommuner.

Lov om frikommunenetværk indeholder de overordnede retlige rammer for frikommuneforsøget, herunder forsøgshjemler, der kan anvendes til at give frikommunerne særlige forsøgsmuligheder inden for den pågældende forsøgsbestemmelser anvendelsesområde uden, at den godkendende myndighed som følge af den almindeligt gældende forudsætning om lighed skal give tilsvarende dispensationer til andre kommuner.

Loven giver hjemmel til at fravige den normale forudsætning om lighed ved forvaltningen af landets kommuner og borgere.

Loven giver endvidere en bemyndigelse til økonomi- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om offentliggørelse og evaluering af forsøg, der gennemføres i frikommuner efter lov om frikommunenetværk og anden lovgivning.

Nogle forsøgsbestemmelser i loven forudsætter, at kommunalbestyrelserne i frikommunerne fremsender en ansøgning, som skal godkendes af den, der er bemyndiget til at meddele godkendelse, inden forsøget kan iværksættes. En sådan ansøgning anses for godkendt, medmindre kommunalbestyrelsen modtager afslag på godkendelse senest 25 hverdage efter, at ansøgningen fra kommunalbestyrelsen er modtaget af den, der er bemyndiget til at meddele godkendelse, jf. lov om frikommunenetværk § 7. Formålet hermed er at sikre en hurtig sagsbehandling af ansøgninger om forsøg.

2.2. Den foreslåede ordning

I frikommuneforsøgets anden ansøgningsrunde søges i alt 28 nye forsøg imødekommet samt to forsøg fra første ansøgningsrunde, der har været under afklaring. Ændringsforslaget indeholder hjemmel til i alt 13 af disse forsøg, som ikke kan imødekommes efter nugældende forsøgshjemler:

- Psykologbehandling i jobcenterindsatsen
- Brug af funktionsbaserede tilgængelighedskrav ved nybyggeri og ombygninger til eksisterende byggeri, hvor der etableres almene boliger
- Etablering af og tilladelse til midlertidige boliger
- Vederlagsfri brug af kommunale grunde til socialt udsatte
- Inklusionsboliger og deleboliger i ungdomsboliger
- Oprettelse af startboliger og inklusionsboliger på kommunalt initiativ
- Deleboliger for enlige mødre
- Udslusningsboliger, kommunal anvisning til private udlejningsboliger mm.
- Mulighed for brug af almene boliger samt ældre- og handicapboliger til § 108 tilbud
- Udvidet brug af udslusningsboliger
- De kreative fag som driver for øget trivsel og læring
- Fleksible læringsmiljøer – udvikling af klassebegrebet i folkeskolen
- Etablering af rammer for tværkommunale akutfunktioner

De foreslåede forsøgshjemler er udarbejdet af det eller de relevante ressortministerier.

De foreslåede forsøg er underlagt de overordnede rammer for Frikommuneforsøg 2016-2020 fastsat i lov om frikommunenetværk (lov nr. 658 af 8. juni 2017).

Det er en forudsætning for igangsættelse af forsøg, at kommunalbestyrelserne i de pågældende kommuner i et møde har truffet beslutning om at udføre forsøg inden for den givne forsøgsbestemmelse.

Alle frikommuner i det pågældende netværk er omfattet af forsøgsbestemmelserne.

Der er fastlagt yderligere én ansøgningsrunde, hvor frikommunenetværkene kan ansøge om konkrete forsøg. Ansøgningsrunden forventes at have frist den 1. november 2017.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for de omfattede frikommuner beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg. I det lovforslaget bl.a. har til formål at hjemle forsøg, der understøtter en bedre ressourceudnyttelse og mere effektiv opgaveløsning i kommunerne, antages lovforslaget ikke i væsentligt omfang at indebære negative økonomiske konsekvenser for kommunerne. Eventuelle omkostninger som følge af forsøget afholdes af den enkelte frikommune.

De foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 1, forventes at kunne give anledning til mindre ændringer i udgifterne til boligstøtte i de boliger, der overgår til bofællesskaber. Hvorvidt der konkret bliver tale om mer- eller mindreudgifter afhænger af huslejen og antallet af bofæller, der skal dele den nye bolig.

Lovforslagets § 1, nr. 1, giver adgang til etablering af bofællesskaber i en 4-årig forsøgsperiode, og det forventes, at der etableres meget få bofællesskaber, da der ikke er mange egnede ledige boliger. Samlet set forventes forslaget ikke at give anledning til væsentlige ændringer i det offentlige udgifter til individuel boligstøtte.

Lovforslagets administrative konsekvenser for de omfattede frikommuner beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg. Flere af

de i lovforslaget indeholdte forsøgsbestemmelser skønnes at kunne indebære en administrativ lettelse for de frikommuner, der gør brug af disse muligheder for forsøg.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten eller regionerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for erhvervslivet beror på, i hvilket omfang frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg. De i lovforslaget indeholdte forsøgsbestemmelser skønnes at kunne indebære begrænsede positive og negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget vurderes ikke at have EU-retlige konsekvenser.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 4. juli 2017 til den 18. august 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Allerød Kommune, Alzheimerforeningen, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ASE, Assens Kommune, ATP, Ballerup Kommune, BDO, Kommunernes Revision A/S, Beskæftigelsesrådet BER, Beskæftigelsesrådets ydelsesudvalg, Boligselskabernes Landsforening, Brønderslev Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforening (BUPL), Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Små Handicapgrupper, Center for Sund Aldring, Centralorganisationens Fællesudvalg (CFU), Danmarks Lejerforeninger, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Musikskolesammenslutning, Dansk Musikpædagogisk Forening, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Diakonhjem, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Musik- og Kulturskoleledere, Danske Regioner, Danske Professionshøjskoler, Danske Seniorer, Danske Skoleelever, Danske Udlejere, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De Samvirkende Menighedsplejere, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DESA - Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Det faglige hus, Diakonissestiftelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, DGI, EGV, Ejendomsforeningen Danmark, Ergoterapeutforeningen, Erhvervsstyrelsen, Esbjerg Kommune, FABU, Fagligt Fælles Forbund (3F), Favrskov Kommune, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, FOA – Fag og Arbejde, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerrådet, Forening for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningsfællesskabet Ligeværd, ForældreLANDSforeningen (FBU), Fredensborg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Frie

Funktionærer, Frivilligrådet, FSR – Danske Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Furesø Kommune, Gentofte Kommunalforening, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjernesagen, Hjørring Kommune, HK Danmark, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Ikast-Brande Kommune, Institut for Menneskerettigheder, Jammerbugt Kommune, Jobrådgivernes Brancheorganisation, KFUM's sociale arbejde, KL, Klagenævnet for Specialundervisning, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kommunernes Lønningsnævn, Kost & Ernæringsforbundet, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, KU, København Kommune, Landsforeningen af fleks- og skånejobbere, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen Børn og Forældre, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landssamråd for PPR-chefer, Lederforum, Livsværk, LO's Faglige Seniorer, LOS, Lyngby-Taarbæk Kommune, Lægeforeningen, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Morsø Kommune, Nationalt Videnscenter for Demens, Nordfyns Kommune, Odense Kommune, Offentligt ansattes organisationer, OK-Fonden, Plejefamiliernes Landsforening, PLO (Praktiserende Lægers Organisation), Randers Kommune, Rebild Kommune, Red Barnet, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Ringkøbing-Skjern Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Røde Kors, Rådet for frivilligt socialt arbejde, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Silkeborg Kommune, Skive Kommune, Skolelederforeningen, Skole og Forældre, Slagelse Kommune, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialstyrelsen, Socialt Leder Forum, Socialtilsyn Hovedstaden, Frederiksberg Kommune, Socialtilsyn Midt, Silkeborg Kommune, Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune, Socialtilsyn Syd, Faaborg-Midtfyn Kommune, Socialtilsyn Øst, Holbæk Kommune, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Statsforvaltningen, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), TABUKA, Thisted Kommune, Tænk, Uddannelsesforbundet, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Ungdommens Røde Kors, Ungdommens Uddannelsesvejledning, Ungdomsringen, Vesthimmerlands Kommune, Ældre Sagen, Ældreforum, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune, Aarhus Kommune.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af forsøgsmulighederne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg.	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af lovforslagets muligheder for forsøg.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (frikommunenetværkslovens §§ 9 a-b)

Ad § 9 a

Efter gældende regler i § 9, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte kan der kun ydes boligstøtte, når boligen er forsynet med køkken med indlagt vand og forsvarligt afløb. Dette krav fraviges dog for boliger i kollektive bofællesskaber, jf. lovens kapitel 4 a.

Der kan efter § 24 a, stk. 1, nr. 5, i lov om individuel boligstøtte ydes boligstøtte til kollektive bofællesskaber til personer, der bor i kollektive bofællesskaber efter § 3, stk. 4, i lov om almene boliger m.v., som består af tre eller fire personer. Der findes særlige regler i kapitel 4 a i lov om individuel boligstøtte for disse bofællesskaber. §§ 24 g, h, i og j i lov om individuel boligstøtte indeholder en række regler om udbetaling og beregning af boligstøtte til disse kollektive bofællesskaber.

Der kan efter § 24 a, stk. 1, nr. 6, i lov om individuel boligstøtte blandt andet ydes boligstøtte til kollektive bofællesskaber til personer, der bor i kollektive bofællesskaber efter § 3, stk. 4, i lov om almene boliger m.v., som består mindst fem personer. Tilskud til disse regler reguleres af andre bestemmelser i kapitel 4 a i lov om individuel boligstøtte for disse bofællesskaber end de bofællesskaber, der er omfattet af § 24 a, stk. 1, nr. 6. Efter disse regler, er det i modsætning til § 24 a, stk. 1, nr. 5, en betingelse, at der foreligger en individuel lejekontrakt for hver beboer i bofællesskabet, som forudsætning for at kunne modtage boligstøtte efter reglerne for kollektive bofællesskaber.

Efter gældende regler er der ikke mulighed for at yde boligstøtte efter kapitel 4 a til boliger, der etableres i almene ungdomsboliger efter lov om almene boliger, idet der i dag ikke kan etableres kollektive bofællesskaber i almene ungdomsboliger efter lov om almene boliger m.v.

Boligstøtte administreres af Udbetaling Danmark efter § 9 b i lov om individuel boligstøtte, og Udbetaling Danmarks afgørelser kan påklages til Ankestyrelsen efter lovens kapitel 13.

Kommunens anvisning til de boliger, der stilles til rådighed til påtrængende boligsociale opgaver i kommunen, skal ske på baggrund af en individuel vurdering af den boligsøgendes behov for en bolig vurderet ud fra den boligsøgendes økonomiske, sociale og boligmæssige situation. Der kan ikke klages over afgørelsen om anvisning.

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger ønsker mulighed for at kunne etablere kollektive bofællesskaber i almene ungdomsboliger. Målgruppen skal være borgere, der opfylder kommunens boligsociale kriterier, det vil sige borgere, hvor kommunen har påtaget sig at afhjælpe et akut boligsocialt problem.

Som følge af ændringsforslaget i nr. 6 om at give netværket adgang til at give tilsagn til etablering af almene ungdomsboliger, der indrettes som kollektive bofællesskaber efter § 3, stk. 4, i lov om almene boliger m.v., foreslås det, at der skal kunne ydes boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte til bofællesskaber efter de regler, der gælder for kollektive bofællesskaber.

Det foreslås således i affattelsen af § 9 a, stk. 1, 1. pkt., at Udbetaling Danmark kan yde boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte til personer med bopæl i frikommunerne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger, der efter bopælskommunens afgørelse anvises til et kollektivt bofællesskab etableret i almene ungdomsboliger efter § 27, stk. 3, i lov om frikommunenetværk, som følge af et akut boligsocialt problem.

Med kravet om, at anvisningen skal være begrundet i et akut boligsocialt problem, skal kommunen tage udgangspunkt i de boligsociale kriterier i kommunen (de boligsociale kriterier).

Der henvises herudover til bemærkningerne til nr. 6.

Det foreslås, at de regler, der skal gælde for disse kollektive bofællesskaber, er de regler, der gælder for mindre kollektive bofællesskaber i boligstøttelovens § 24 a, nr. 6. Det betyder blandt andet at det er en betingelse, at der foreligger en individuel lejekontrakt for hver beboer i bofællesskabet.

Når der er tale om anvisning til et værelse til bofællesskab, og der skal foreligge en særskilt kontrakt, sikres det, at lejeren ikke sættes i et aftaleretligt eller økonomisk afhængighedsforhold til de andre beboere i bofællesskabet.

Det foreslås i stk. 1, 2. pkt., at det er en betingelse, at det kollektive bofællesskab består af mindst tre personer.

Det foreslås i stk. 2, at det er en betingelse, at alle lejere opfylder betingelserne i stk. 1. Det betyder f.eks., at der ikke kan ske yderligere indflytning af f.eks. samlevere.

Det foreslås i stk. 3, at den boligudgift, der lægges til grund ved boligstøtteberegningen, opgøres efter § 24 i og j i lov om individuel boligstøtte.

Det foreslås i stk. 4, at boligstøtten udbetales som et tilskud, jf. § 24 g, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.

Det foreslås i stk. 5, at § 24 h, stk. 2-4 i lov om individuel boligstøtte finder tilsvarende anvendelse.

Det betyder, at boligstøtte uanset stk. 1 fortsat kan ydes i indtil 3 måneder, såfremt antallet af beboere midlertidigt er mindre end tre som følge af en eller flere beboeres fraflytning eller død, jf. § 24 h, stk. 2.

Herudover vil det være en betingelse for udbetaling af boligstøtte, at den fælles bolig har mindst ét beboelsesrum mere end antallet af beboere. Kommunalbestyrelsen kan dog godkende, at den fælles bolig har samme antal beboelsesrum som antal beboere, hvis bofællesskabet er indrettet med et køkken, hvor beboerne kan spise sammen m.v., jf. § 24 h, stk. 3.

Og endeligt medfører det, at vil være en betingelse for udbetaling af boligstøtte efter stk. 1, at der foreligger en individuel lejekontrakt for hver lejer i bofællesskabet svarende til reglen i § 24 h, stk. 4, i lov om individuel boligstøtte. Lejekontrakten indsendes af borgeren sammen med ansøgningen.

Det foreslås i *stk. 6*, at ansøgning og udbetaling, omberegning og efterregulering af boligstøtte og adgang til klage m.v. sker i henhold til reglerne i kapitel 1-2, 4, 6, 8-9 og 12-13 i lov om individuel boligstøtte. Dette medfører, at de nævnte gældende regler i lov om individuel boligstøtte finder anvendelse om beregning, efterregulering m.v. Det betyder, at udbetaling af boligstøtte skal behandles som øvrig boligstøtte – herunder at det indgår i beregning af kontanthjælpsloftet.

Lov om Udbetaling Danmark fastlægger de overordnede rammer for Udbetaling Danmarks administration og sagsbehandling. § 1 i lov om Udbetaling Danmark oplister en række love, som Udbetaling Danmark varetager opgaver efter, herunder lov om individuel boligstøtte. § 1 indeholder ikke den materielle hjemmel til, at Udbetaling Danmark har ansvaret for administrationen af hele eller dele af de nævnte love. Det fremgår således af de i § 1 nævnte love, hvilke dele af de enkelte love som Udbetaling Danmark har kompetence til at varetage administrationen af.

Der er særlige regler i kapitel 3 og 3 a i lov om Udbetaling Danmark om udveksling af oplysninger mellem kommunerne og Udbetaling Danmark.

Herudover fremgår f.eks. af § 22 i om betaling i lov om Udbetaling Danmark, at kommunerne skal dække udgifterne til Udbetaling Danmarks varetagelse af sagsområder, der er overført fra kommunerne, ved indbetaling af bidrag til Udbetaling Danmark.

Det foreslås i *stk. 7*, at ved Udbetaling Danmarks varetagelse af administrationen efter stk. 1 finder lov om Udbetaling Danmark anvendelse, herunder § 22 i lov om betaling af administrationsbidrag fra kommunen. Administrationen er omfattet af de regler, der gælder efter ved Udbetaling Danmarks varetagelse af opgaver, jf. § 1 i lov om Udbetaling Danmark, jf. dog stk. 8.

Det betyder, at de øvrige bestemmelser i lov om Udbetaling Danmark, der gælder generelt og som henviser specifikt til § 1 i lov om Udbetaling Danmark finder anvendelse på opgavevaretagelsen. Forslaget medfører blandt andet, at kommunen skal betale for Udbetaling Danmarks administration af udbetalingen af boligstøtte, jf. § 22 i lov om Udbetaling Danmark.

Der er i henhold til § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende ansøgninger og meddelelser m.v. om sociale ydelser m.v., fastsat regler om obligatorisk digital selvbetjening ved ansøgning om boligstøtte i Udbetaling Danmark.

Da der med dette forslag er tale om en forsøgsordning, der kun gælder enkelte kommuner i en kortere periode, er det uhensigtsmæssigt, at Udbetaling Danmark generelt tilretter de digitale selvbetjeningsløsninger.

Det foreslås derfor i *stk. 8*, at personer, der søger om boligstøtte efter reglerne i stk. 1, indsender en ansøgning i papir til Udbetaling Danmark. Kommunens afgørelse om, at

borgeren har et akut boligsocialt problem, vedlægges ansøgningen. Kommunen skal vejlede borgeren om muligheden for at modtage boligstøtte og udlevere ansøgningsblanketten til borgeren, herunder vejlede om, at borgeren skal sende lejekontrakten og kommunens anvisning sammen med ansøgningen.

Personer, der er omfattet af forsøgsordningen, skal således ikke søge om undtagelse til at søge ikke-digitalt efter bekendtgørelse om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende ansøgninger og meddelelser m.v. om sociale ydelser m.v. Udbetaling Danmark lægger kommunens afgørelse oprøvet til grund ved vurderingen af, om der kan ydes boligstøtte.

Efter § 75 i lov om individuel boligstøtte afholder staten og kommunen udgifter til boligstøtte med 1) Boligsikring, 50 pct. af hver og 2) Boligydelse, 75 pct. af staten og 25 pct. af kommunen.

Det foreslås i *stk. 9*, at alle udgifter til boligstøtte afholdes efter § 75, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.

Da kommunens afgørelse om boligsocial anvisning ikke kan påklages efter gældende regler, foreslås det i *stk. 10*, at kommunens afgørelse om anvisning efter *stk. 1* ikke kan påklages til anden administrativ myndighed, samt at det kommunale og regionale tilsyn ikke fører tilsyn med disse afgørelser. Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 30 a, stk. 6. Et afslag på anvisning medfører således, at personen ikke kan ansøge om boligstøtte efter *stk. 1*.

Ad § 9 b

Efter gældende regler i § 9, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte kan der kun ydes boligstøtte, når boligen er forsynet med køkken med indlagt vand og forsvarligt afløb. Dette krav fraviges dog i boliger i kollektive boliger i kollektive bofællesskaber, jf. reglerne i lovens kapitel 4 a. Efter gældende regler er der ikke mulighed for at yde boligstøtte efter reglerne i kapitel 4 a i lov om individuel boligstøtte til kollektive bofællesskaber til to enlige kvinder med børn i lejeboliger, der indeholder et værelse pr. voksen, et værelse pr. barn og et fælles rum. Der er heller ikke mulighed for at tage højde for, at hver husstands barn skal kunne dele et værelse. Der kan herudover kun ydes boligstøtte efter § 24 a, stk. 1, nr. 6, i lovens kapitel 4 a, hvis der er tale om en almen bolig.

Herudover kan der ikke efter gældende regler ydes boligstøtte til kollektive bofællesskaber, der består af to personer. Boligstøtte administreres af Udbetaling Danmark efter § 9 b i lov om individuel boligstøtte og Udbetaling Danmarks afgørelser kan påklages til Ankestyrelsen efter regler i lovens kapitel 13.

§ 24 g, h, i og j i lov om individuel boligstøtte indeholder en række regler om udbetaling og beregning af boligstøtte til kollektive bofællesskaber.

Kommunens anvisning til de boliger, der stilles til rådighed til påtrængende boligsociale opgaver i kommunen, skal ske på baggrund af en individuel vurdering af den boligsøgendes behov for en bolig vurderet ud fra den boligsøgendes økonomiske, sociale og boligmæssige situation. Der kan ikke klages over afgørelsen om anvisning.

Efter § 109 i lov om social service (herefter serviceloven) skal kommunen tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn. Optagelse i boformen kan ske anonymt ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder. Lederen af botilbuddet træffer afgørelse om optagelse.

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger ønsker mulighed for, at der kan ydes boligstøtte efter de regler, der gælder i § 24 a, stk. 1, nr. 6 i lov om individuel boligstøtte, til 2 kvinder og deres børn, der har opholdt sig i en boform efter

servicelovens § 109, således at disse har bedre mulighed for at betale en anvist delebolig. Formålet er at skabe boliger for målgruppen, som ikke har råd til egen selvstændig bolig i den pågældende kommune og gives boligstøtte, fordi målgruppen har en sårbar økonomi.

Det foreslås således i § 9 b, stk. 1, 1. pkt., at Udbetaling Danmark kan yde boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte til kvinder med børn med bopæl i kommunerne i frikommunenetværket, jf. § 2, nr. 2, efter bopælskommunens afgørelse om anvisning til kollektivt bofælleskab i en privat lejebolig eller bolig efter lov om almene boliger i forbindelse med et ophold i et botilbud efter § 109 i serviceloven som følge af et akut boligsocialt behov.

Det kollektive bofælleskab kan efter forslaget til stk. 1, 1. pkt., bestå af ned til to lejere, der hver især har et eller flere børn.

Det er en betingelse, at indflytningen i det kollektive bofælleskab sker i umiddelbar forlængelse af opholdet i botilbuddet efter servicelovens § 109. Der kan således ikke ydes boligstøtte, hvis personen i en periode selv finder en egnet bolig og først herefter flytter i et kollektivt bofælleskab.

Kommunens anvisning til et kollektivt bofælleskab skal betragtes som en afgørelse. Med kravet om, at afgørelsen skal være begrundet i et akut boligsocialt problem, skal kommunen tage udgangspunkt i de boligsociale kriterier (de boligsociale kriterier).

Frikommunerne foreslår, at bofællesskabet skal bestå af mindst 4 værelser, og at bofællesskabet herudover skal indeholde et ekstra værelse, som kan benyttes af beboerne i bofællesskabet.

Det foreslås i stk. 2, 1. pkt., at det er en betingelse for at yde boligstøtte efter stk. 1, at det kollektive bofælleskab består af et værelse pr. lejer og et værelse til hver lejers børn. Dette skal sikre, at der kan være et rum pr. voksen og et værelse til hver lejers/husstands børn.

Herudover skal boligerne indeholde et værelse, der kan fungere som fællesrum for begge lejeres familier.

Det foreslås i stk. 3, 1. pkt. at det er en betingelse, at begge lejere opfylder betingelserne i stk. 1. Det betyder f.eks., at der ikke kan ske yderligere indflytning af f.eks. samlevere.

Det foreslås i stk. 3, 2. pkt., at boligstøtte uanset 1. pkt. fortsat kan ydes i indtil tre måneder, såfremt antallet af lejere midlertidigt er mindre end to som følge af en beboers fraflytning eller død.

Det foreslås i stk. 4, at den boligudgift, der lægges til grund ved boligstøtteberegningen, opgøres efter §§ 24 i og j i lov om individuel boligstøtte.

Det foreslås i stk. 5, at boligstøtten udbetales som et tilskud, jf. § 24 g, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.

Det foreslås i stk. 6, at det er en betingelse for udbetaling af boligstøtte efter stk. 1, at der foreligger en individuel lejekontrakt for hver lejer i bofællesskabet. Lejekontrakten indsendes af borgeren sammen med ansøgningen.

Når der er tale om anvisning til et værelse til bofællesskab, og der skal foreligge en særskilt kontrakt, sikres det, at lejeren ikke sættes i et aftaleretligt eller økonomisk afhængighedsforhold til de andre beboere i bofællesskabet.

Lov om Udbetaling Danmark fastlægger de overordnede rammer for Udbetaling Danmarks administration og sagsbehandling. § 1 i lov om Udbetaling Danmark oplister en række love, som Udbetaling Danmark varetager opgaver efter, herunder efter lov om

individuel boligstøtte. § 1 indeholder ikke den materielle hjemmel til, at Udbetaling Danmark har ansvaret for administrationen af hele eller dele af de nævnte love. Det fremgår således af de i § 1 nævnte love, hvilke dele af de enkelte love som Udbetaling Danmark har kompetence til at varetage administrationen af.

Der er særlige regler i kapitlerne 3 og 3 a om udveksling af oplysninger mellem kommunerne og Udbetaling Danmark.

Herudover fremgår f.eks. af § 22 i lov om Udbetaling Danmark, at kommunerne skal dække udgifterne til Udbetaling Danmarks varetagelse af sagsområder, der er overført fra kommunerne, ved indbetaling af bidrag til Udbetaling Danmark.

Det foreslås i *stk. 7, at ansøgning og udbetaling, omberegning og efterregulering af boligstøtte og adgang til at klage m.v. sker i henhold til reglerne i kapitel 1-2, 4, 6, 8-9 og 12-13 i lov om individuel boligstøtte.*

Det betyder, at udbetaling af boligstøtte skal behandles som øvrig boligstøtte – herunder at det indgår i beregning af kontanthjælpsloftet.

Det foreslås i *stk. 8, at ved Udbetaling Danmarks varetagelse af administrationen efter stk. 1 finder lov om Udbetaling Danmark anvendelse, herunder § 22 om betaling af administrationsbidrag fra kommunen. Administrationen er omfattet af de regler, der gælder ved Udbetaling Danmarks varetagelse af opgaver, jf. § 1 i lov om Udbetaling Danmark, jf. dog stk. 8.*

Det betyder, at de øvrige bestemmelser i lov om Udbetaling Danmark, der gælder generelt og som henviser specifikt til § 1 i lov om Udbetaling Danmark finder anvendelse på opgavevaretagelsen. Forslaget medfører blandt andet, at kommunen skal betale for Udbetaling Danmarks administration af udbetalingen af boligstøtte, jf. § 22 i lov om Udbetaling Danmark.

Der er i henhold til § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende ansøgninger og meddelelser m.v. om sociale ydelser m.v., fastsat regler om obligatorisk digital selvbetjening ved ansøgning om boligstøtte i Udbetaling Danmark.

Da der med dette lovforslag er tale om en forsøgsordning, der kun gælder enkelte kommuner i en kortere periode, er det uhensigtsmæssigt, at Udbetaling Danmark generelt tilretter de digitale selvbetjeningsløsninger.

Det foreslås derfor i *stk. 9, at personer, der søger om boligstøtte efter reglerne i stk. 1, indsender en ansøgning i papir til Udbetaling Danmark. Kommunens afgørelse om, at borgeren har et akut boligsocialt problem, vedlægges ansøgningen. Kommunen skal vejlede borgeren om muligheden for at modtage boligstøtte og udlevere ansøgningsblanketten til borgeren, herunder vejlede om, at borgeren skal sende lejekontrakten og kommunens anvisning sammen med ansøgningen.*

Personer, der er omfattet af forsøgsordningen, skal således ikke søge om undtagelse til at søge ikke-digitalt efter bekendtgørelse om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende ansøgninger og meddelelser m.v. om sociale ydelser m.v. Udbetaling Danmark lægger kommunens afgørelse uprøvet til grund ved vurderingen af, om der kan ydes boligstøtte.

Efter § 75 i lov om individuel boligstøtte afholder staten og kommunen afholder udgifter til boligstøtte med 1) Boligsikring, 50 pct. af hver og 2) Boligydelse, 75 pct. af staten og 25 pct. af kommunen.

Det foreslås i *stk. 10, at alle udgifter til boligstøtte efter stk. 1, afholdes efter § 75, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte.*

Da kommunens afgørelse om boligsocial anvisning ikke kan påklages efter gældende regler, foreslås det i *stk. 11*, at kommunens afgørelse om anvisning efter *stk. 1* ikke kan påklages til anden administrativ myndighed, samt at det kommunale og regionale tilsyn ikke fører tilsyn med disse afgørelser. Et afslag på anvisning medfører således, at personen ikke kan ansøge om boligstøtte efter *stk. 1*.

Bestemmelsens 1. pkt. medfører således, at det ikke vil være muligt at klage eller på anden måde indbringe kommunens afgørelser efter *stk. 1* for en anden administrativ myndighed.

Bestemmelsens 2. pkt. medfører, at det kommunale og regionale tilsyn ikke fører tilsyn med kommunens afgørelser efter bestemmelsen.

Det kommunale og regionale tilsyn varetages i medfør af kapitel VI og kapitel VII i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 318 af 28. marts 2017) af Ankestyrelsen med Økonomi- og Indenrigsministeriet som overordnet tilsynsmyndighed. Det kommunale og regionale tilsyn fører tilsyn med, at kommuner og regioner overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, i det omfang der ikke er særlige klage- og tilsynsmyndigheder, der kan tage stilling til den pågældende sag.

Bestemmelsens 1. pkt. kan indebære, at det kommunale og regionale tilsyn får en kompetence, som de ikke har efter gældende lovgivning. Da dette ikke er hensigten, foreslås med bestemmelsens 2. pkt., at det kommunale og regionale tilsyn ikke fører tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at hverken Ankestyrelsen eller Økonomi- og Indenrigsministeriet har kompetence som tilsynsmyndigheder til at føre tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelsen, herunder sagsbehandlingsregler, hvor vurderingen af lovligheden bedst kan foretages sammen med en vurdering af lovligheden af afgørelsen, f.eks. begrundelse, lovlige/saglige kriterier, officialmaksimen.

Det er alene afgørelser efter *stk. 1*, som det kommunale og regionale tilsyn afskæres fra at føre tilsyn med. Det kommunale og regionale tilsyn vil således kunne påse kommunernes overholdelse af f.eks. reglerne i forvaltningsloven om inhabilitet, partsaktindsigt, partshøring m.v. samt aktindsigt efter offentlighedsloven.

Til nr. 2

Frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde ønsker at anvende de samme forsøgsmuligheder, som fremgår af § 25 i lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk.

Det foreslås, at netværkets kommuner får adgang til at anvende bestemmelserne i frikommunenetværkslovens § 25 om udslusningsboliger.

Til nr. 3

Frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde ønsker at anvende de samme forsøgsmuligheder, som fremgår af § 26 i lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk.

Det foreslås, at netværkets kommuner får adgang til at anvende bestemmelserne i frikommunenetværkslovens § 26 om anvisning til private udlejningsejendomme.

Til nr. 4 (frikommunenetværkslovens §§ 26 a-e)

Ad § 26 a

Skæve boliger er permanente boliger til særligt udsatte grupper, der uanset sociale støttemuligheder har vanskeligt ved at finde sig til rette i eksisterende byggeri. Skæve boliger kan etableres af kommuner, almene boligorganisationer, selvejende institutioner eller andre private aktører, men kun drives og ejes af kommuner, almene boligorganisationer eller selvejende institutioner.

Efter gældende regler i bekendtgørelse nr. 138 af 7. februar 2009, ændret ved bekendtgørelse nr. 8 af 6. januar 2011 om tilskud til fremme af udvikling af almene boliger til særligt udsatte grupper (skæve boliger), kan der ydes statsligt engangstilskud til etablering af skæve boliger til hjemløse. Til finansiering af boligerne kan der desuden ydes tilskud efter anden lovgivning og optages realkredit- eller banklån med kommunal garanti, svarende til pantsikkerheden udover 60 pct. af ejendommens værdi, jf. §§ 20 og 21 i bekendtgørelse om tilskud til fremme af udvikling af almene boliger til særligt udsatte grupper (skæve boliger).

Ifølge gældende regler skal bygherren have skøde på ejendommen og stå som debitorer for de lån, der optages til finansiering af byggeriet. Kravet kan imidlertid fraviges, hvis byggeriet opføres på en lejet eller lånt grund under forudsætning af, at bygherren dokumenterer over for kommunalbestyrelsen, at der er indgået en leje- eller brugsaftale om ejendommen.

Kommunerne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger peger i deres ansøgning på, at de høje grundpriser i de store byer kan gøre det vanskeligt at opføre skæve boliger til en lav husleje, der sikrer, at de kan lejes ud til målgruppen for boligerne. Dette understøttes i en nylig offentliggjort evalueringsrapport af ordningen med skæve boliger, "Evaluering af skæve boliger og deres anvendelse, marts 2017". I rapporten oplyses det, at de høje grundpriser i visse dele af landet er en barriere for etablering af skæve boliger til en lav husleje. Kommunerne ønsker derfor mulighed for vederlagsfrit at kunne stille ledige byggegrunde til rådighed for bygherrer, der etablerer skæve boliger.

I stk. 1 foreslås det, at give netværkets kommuner adgang til vederlagsfrit at stille deres ledige byggegrunde til rådighed for bygherrer, der opfører skæve boliger. Dette indebærer i praksis, at kommunerne gives mulighed for at udlåne grunden til bygherren med henblik på, at bygherren etablerer skæve boliger på grunden. Såfremt bygherren ikke er kommunen selv, en almen boligorganisation eller selvejende institution, skal kommunen sikre, at boligerne overdrages til en berettiget driftsherre efter boligerens færdigopførelse, jf. § 4, stk. 2 i bekendtgørelse om tilskud til fremme af udvikling af almene boliger til særligt udsatte grupper (skæve boliger).

I stk. 2 foreslås det, at kommunens udlån af byggegrunden til bygherren/driftsherren skal have varighed af mindst 30 år. Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at der kan tilvejebringes den nødvendige finansiering til dækning af byggeriets anskaffelsessum. Det forudsættes endvidere, at udlånet er betinget af, at der opføres og drives skæve boliger på grunden. Ved boligernes nedrivning eller brug til andet formål ophører kommunens udlån af grunden. Kommunernes mulighed for at træffe beslutning om at stille byggegrunde vederlagsfrit til rådighed for etablering af skæve boliger kan ske frem til den 31. december 2021.

Ad § 26 b

I henhold til § 101 a i lov om almene boliger m.v. er der mulighed for, at staten kan yde støtte til etablering og drift af startboliger inden for en årlig bevillingsramme afsat i finansloven.

Startboliger er almene ungdomsboliger, der er målrettet til unge 18-24-årige, som har særlige behov for en bolig med tilhørende bostøtte (social vicevært). Til finansiering af bostøtten ydes der fra statens side et startboligbidrag.

Startboligbidrag kan ydes til ungdomsboliger i almene boligorganisationers afdelinger eller til ungdomsboliger ejet af en selvejende institution.

Formålet med startboliger er at sikre unge med forskellige grader af problemer en god start på et liv i egen bolig. En del af de unge, der står over for at bosætte sig i egen bolig, har betydelige vanskeligheder med at begå sig på boligmarkedet. De har svært ved at få fat i og fastholde en bolig, få tilværelsen i boligen til at fungere, omgås naboer m.v. Målet med startboliger er, at den unge kommer i gang med arbejde eller uddannelse samt formår at fastholde en bolig. Der er knyttet støtte direkte til boligen og boligmiljøet. Startboliger kan etableres som individuelle boliger eller som en klynge af boliger i en større bebyggelse.

Af en afsat pulje til etablering af startboliger er der ydet tilsagn om startboligbidrag til 335 ungdomsboliger i 29 kommuner. Puljen er opbrugt.

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger ønsker at etablere startboliger med kommunal finansiering af den sociale støttefunktion tilknyttet boligerne.

I *stk. 1* foreslås det, at give adgang til at frikommunenetværkets kommuner efter ansøgning fra en boligorganisation kan yde støtte som startboligbidrag til almene ungdomsboliger i almene boligorganisationer og ungdomsboliger i selvejende institutioner til ansættelse af sociale viceværter i disse ungdomsboliger med henblik på at sikre unge med forskellige grader af problemer en god start på et liv i egen bolig. Netværkets kommuner vil i forsøgsperioden kunne yde støtte i forhold til kommunens behov for sådanne boliger.

Støtten kan ydes til en boligsocial indsats for unge mellem 18 og til og med 24 år. Støtten ydes med baggrund i ansøgning indsendt af de almene boligorganisationer eller selvejende institutioner. Støtten ydes efter bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 911 af 13. september 2013 om støtte m.v. til startboliger for unge.

I *stk. 2* foreslås det, give adgang til at netværkets kommuner kan yde tilskud til mindre ombygninger af de almene ungdomsboliger med henblik på at gøre dem mere velegnet til de personer, der skal anvende boligerne.

I *stk. 3* foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan betinge sin ydelse af støtte efter *stk. 1* af, at kommunalbestyrelsen står for anvisningen af boligerne. Endvidere vil gælde, at kommunalbestyrelse betaler lejen for ledige boliger fra det tidspunkt de er ledige, og frem til de er lejet ud, og at kommunalbestyrelsen garanterer for, at de kontraktmæssige forpligtelser ved beboerens fraflytning af boligen opfyldes. Kommunalbestyrelsens startboligbidrag til boliger efter *stk. 1* kan ikke overstige det loft, der er angivet i § 7, *stk. 2* i bekendtgørelse om støtte m.v. til startboliger for unge.

I *stk. 4* foreslås, at gældende regler om startboliger i almenboligloven, den almene lejelov og bekendtgørelse om startboliger finder anvendelse for boliger efter *stk. 1*. Dog gælder det, at tilsagn om startboligbidrag efter *stk. 1* ydes af kommunalbestyrelsen i netværkets kommuner. Kommunens tilsagn om startboligbidrag til boliger efter *stk. 1* kan gives frem til 31. december 2021.

Ad § 26 c

I henhold til § 62 a i lov om almene boliger m.v. kan den almene boligorganisation indgå aftale med kommunalbestyrelsen om, at antal almene familieboliger frem over udlejes som inklusionsboliger med tilskud efter § 98 c i samme lov.

Formålet med inklusionsboliger er at tilvejebringe en boligtype, hvortil der er knyttet sociale indsatser for beboerne.

Målgruppen for boligerne er psykisk og socialt sårbare personer, der på den ene side ikke har behov for den støtte, der ydes i midlertidige botilbud efter serviceloven, men som på den anden side har vanskeligt ved at klare sig i egen bolig. Det forventes, at den pågældende borger inden for en periode af maksimalt 2 år kan klare sig selv i

egen bolig og opnå at komme i beskæftigelse eller i uddannelse. Herefter skal borgerne anvises en anden bolig end inklusionsboligen.

Boligerne kan etableres af almene boligorganisationer i samarbejde med kommunen som almene familieboliger i en almen boligafdeling. Kommunen står for anvisningen af borgere til boligerne, der udlejes af boligorganisationen. Den sociale støtte ydes af en tilknyttet social vicevært, der ansættes i boligorganisationen. Der ydes statsligt tilskud til boligorganisationen til dækning af udgiften for den sociale vicevært. Inklusionsboliger anses som et supplement til de kommunale tilbud ydet efter serviceloven, der således ikke træder i stedet for denne indsats.

Der kan endvidere ydes et statsligt huslejetilskud til boligafdelingen til at nedsætte beboerens husleje med henblik på at sikre, at målgruppen for boligerne ikke hindres i at benytte tilbuddet.

Det er en forudsætning for etablering af inklusionsboliger, at boligorganisationen opnår tilskud fra den statslige pulje, der er oprettet ved satspuljeaftalen for 2015. Puljen er udbudt 1. gang i år med ansøgningsfrist den 15. september 2017.

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger ønsker at etablere inklusionsboliger med kommunal finansiering af den sociale støttefunktion tilknyttet boligerne. Netværket ønsker at kunne etablere inklusionsboliger i almene familie- og ungdomsboliger.

I *stk. 1* foreslås det, at netværkets kommuner får adgang til at indgå aftaler med almene boligorganisationer om at ledige almene familieboliger og ungdomsboliger udlejes til psykisk sårbare personer i forhold til kommunens behov for sådanne boliger. Udlejningen sker efter gældende bestemmelser i § 62 a i lov om almene boliger m.v. Kommunalbestyrelsen står for anvisningen til inklusionsboligerne, og denne sker med baggrund i en individuel vurdering af den enkeltes borgers behov for boligen, og at målet for opholdet kan opfyldes henset til den støtte der ydes. Boligen udlejes af bygningsejeren. Endvidere vil det gælde, at kommunalbestyrelse betaler lejen for ledige boliger fra det tidspunkt de er ledige og frem til de er lejet ud, og at kommunalbestyrelsen garanterer for, at de kontraktmæssige forpligtelser ved beboerens fraflytning af boligen opfyldes.

I *stk. 2* foreslås det, at netværkets kommuner får adgang til at yde tilskud til boliger efter *stk. 1* med henblik på at sikre målgruppen for boligerne kan anvende boligerne, og at formålet med udlejningen af boligerne kan opfyldes. Kommunen kan yde støtte til mindre ombygning, tilskud til nedsættelse af huslejen og sociale støttefunktioner. Den støtte, som kommunerne yder, sker med baggrund i en ansøgning fra den almene boligorganisation, som kommunen har indgået en aftale med om udlejning af almene familieboliger som inklusionsboliger målgruppen. Kommunens støtte til boligerne svarer til den støtte staten yder til inklusionsboliger efter § 98 C, *stk. 2* nr. 1-3, i lov om almene boliger m.v.

I *stk. 3* foreslås det, at gældende regler om inklusionsboliger i almenboligloven, den almene lejelov og bekendtgørelse om støtte m.v. til inklusionsboliger for psykisk og socialt sårbare personer finder anvendelse for boliger efter *stk. 1*. Dog gælder det at tilsagn og støtte til inklusionsboliger efter *stk. 1* kan ydes af kommunalbestyrelsen i netværkets kommuner. Kommunalbestyrelsens tilsagn om støtte til inklusionsboliger efter *stk. 1* kan ikke ydes efter den 31. december 2021.

Ad § 26 d

Det følger af bygningsreglementet, at bebyggelse skal udformes og indrettes, så der under hensyn til bebyggelsens anvendelse opnås tilfredsstillende forhold med hensyn til sikkerhed, sundhed, tilgængelighed og anvendelse for alle samt renholdelse og vedligehold. Dertil følger en række mere detaljerede krav til bygningers udformning, der skal sikre, at byggelovens og bygningsreglementets formål opfyldes.

Hvor de øvrige tekniske bestemmelser i bygningsreglementet i høj grad er funktionskrav, er tilgængelighedskravene fortsat præget af detailregulering. Det betyder, at bygherre på tilgængelighedsområdet ikke har samme muligheder for at vælge forskellige løsninger i det konkrete byggeri, som det er tilfældet med størstedelen af de andre hensyn, som varetages af bygningsreglementet.

Kommunerne har i frikommuneforsøget tilkendegivet, at de oplever et stigende behov for at kunne tilbyde billige boliger til borgere på overførselsindkomst, og at de detaljerede krav på tilgængelighedsområdet kan være en begrænsning for dette.

Med henblik på at give de almene boligselskaber større frihed ved udformning af boliger, hvor huslejen kan holdes på et sådant niveau, at personer på de laveste overførselsindkomster, herunder f.eks. integrationsydelse eller kontanthjælp, kan betale huslejen, kan der derfor iværksættes et forsøg med funktionsbaserede tilgængelighedskrav, hvor kommunalbestyrelserne i frikommuner i frikommunenetværket for billige boliger og fleksible boligløsninger kan give tilladelse til boliger, der fraviger bygningsreglementets bestemmelser om indretning. I stedet skal indretning af boligerne ske efter et funktionskrav, som rammesættes ved bestemmelsernes formål, og dokumentation heraf skal ske ved udarbejdelse af en tilgængelighedsstrategi.

Forsøget medfører, at kommunerne får større fleksibilitet i forhold til at udmønte byggeovens formål om at sikre handicaptilgængelig indretning af bebyggelse, og at der kan opføres boliger, der opfylder formålet på anden vis end ved at opfylde de konkrete tilgængelighedskrav i bygningsreglementet.

Med *stk. 1* foreslås det at give kommunalbestyrelserne i frikommuner i frikommunenetværket for billige boliger og fleksible boligløsninger hjemmel til at meddele byggetilladelse til byggeri, der fraviger bygningsreglementets bestemmelser om bygningers indretning.

Den foreslåede *stk. 2* indebærer, at kommunalbestyrelserne alene kan meddele byggetilladelse til byggeri, der fraviger bygningsreglementets bestemmelser til bygningers indretning, såfremt der udarbejdes en tilgængelighedsstrategi til kommunalbestyrelsens behandling af byggesagen. Ved tilgængelighedsstrategien skal det dokumenteres, at formålet med bygningsreglementets emne H – Bygningers indretning opfyldes, hvilket indebærer, at de omfattede bygninger skal projekteres og udføres, så der under hensyn til deres anvendelse opnås tilfredsstillende forhold med hensyn til sikkerhed, sundhed, funktionalitet og anvendelse for alle samt under hensyn til rengøring og vedligeholdelse. Vurderingen af tilgængelighedsstrategiens opfyldelse af dette formål skal foretages med udgangspunkt i bygningens brugere, herunder både beboere og besøgende og forudsætter dermed en forståelse og viden om brugernes behov.

En tilgængelighedsstrategi er en redegørelse og argumentation for bygningens adgangs- og tilgængelighedsforhold, hvor der kan tages højde for de konkrete behov og hvor adgangs- og tilgængelighedsløsninger kan tilpasses bygningens størrelse, placering, anvendelse, brugere m.v., når bygningsreglementets generelle bestemmelser om bygningers indretning fraviges.

Udarbejdelse af tilgængelighedsstrategien kan ske i et samarbejde mellem bygherre, dennes rådgiver og kommunalbestyrelsen, der skal godkende tilgængelighedsstrategien, inden der kan meddeles byggetilladelse. Udarbejdelse af en tilgængelighedsstrategi tillader, at bygherre vurderer bygningens samlede indretning i forhold til brugerne og disses forskelligartede behov til en boligs udformning. Det betyder, at de enkelte boliger kan få et mere forskelligartet udtryk, der samlet set imødekommer brugernes behov. Bygherren får dermed mulighed for at finde nye og innovative alternativer til bygningsreglementets bestemmelser om bygningers indretning.

Det foreslås i *stk. 3*, at forsøget omfatter både nybyggeri og ombygning af eksisterende byggeri, hvorved der etableres nye boligenheder. I bebyggelse med kombineret

formål, f.eks. kombineret bolig og erhverv, vil det alene være den del af bebyggelsen, der opføres til boligformål, der kan opføres efter forsøgsordningen om funktionsbaserede tilgængelighedskrav.

Det foreslås i *stk. 4*, at forsøget alene skal omfatte bebyggelser, der indeholder almenne familie- eller ungdomsboliger, jf. lov om almene boliger m.v., hvilket indebærer, at kommunalbestyrelsen har anvisningsret til hver fjerde ledige bolig, der etableres med hjemmel i forsøget.

Det bemærkes, at det følger af § 37a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at kommunalbestyrelsen hører det kommunale handicapråd over alle initiativer, som har betydning for mennesker med handicap. Tillige er Danske Handicaporganisationer og medlemsorganisationer heraf berettiget til at påklage kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende handicapforhold, jf. byggelovens § 23, stk. 3, 2. pkt.

Det bemærkes endvidere, at Danmark har tiltrådt FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, og det vurderes, at indholdet af ændringsforslaget er i overensstemmelse med konventionens forpligtelser.

Ad § 26 e

Det følger af byggelovens § 16, stk. 1, at et byggearbejde omfattet af loven ikke må påbegyndes uden byggetilladelse. Byggeloven finder anvendelse ved opførelse af nybyggeri, ændret anvendelse, væsentlige ombygninger, nedrivning af bebyggelse og vedligeholdelsesbyggearbejder, ombygninger og andre forandringer i bestående bebyggelse, som har betydning for energiforbruget i bygningen.

En bolig, der opstilles i en begrænset periode, er ligeledes omfattet af byggeloven og dermed også af kravet om byggetilladelse. Det betyder, at flytning af boligen fra et sted til et andet vil udløse krav om byggetilladelse. Det indebærer ligeledes, at boligen skal leve op til de krav i byggeloven og bygningsreglementet, der er gældende på ansøgningstidspunktet. Frikommunenetværket har peget på, at dette kan udgøre en udfordring ved etablering og flytning af midlertidige boliger, da der kan være foretaget ændringer i bygningsreglementet i den mellemliggende periode, som betyder, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage fornyet stilling til at meddele byggetilladelse til boligen, hvis den flyttes til en ny placering.

Byggeloven indeholder hjemmel til, at der kan meddeles byggetilladelse for et nærmere angivet tidsrum, såfremt byggeforetagendets særlige art, udførelsesmåde, beliggenhed eller andre særlige omstændigheder gør en tidsbegrænsning påkrævet, jf. byggelovens § 26. Bestemmelsen fritager imidlertid ikke byggearbejdet fra krav om byggetilladelse ved fornyet opstilling eller forlængelse af opstillingsperioden.

Frikommunenetværket har peget på, at nogle kommuner oplever boligmangel for socialt udsatte unge, som skal anvises til en bolig, som led i kommunernes recovery-orienterede arbejde med borgere, der har behov for sikre boligforhold for at kunne opnå en bedre udvikling ved at modtage relevant faglig og rehabiliterende støtte i egen bolig. For at imødekomme dette umiddelbare behov for boliger til socialt udsatte unge, foreslås det at iværksætte et forsøg, hvor kommunalbestyrelserne i frikommuner i frikommunenetværket for billige boliger og fleksible boligløsninger kan give tilladelse til midlertidige boliger i en periode på indtil 30 år, selvom der sker fornyet opstilling af boligen indenfor denne periode.

Med *stk. 1* foreslås det at give kommunalbestyrelserne i frikommuner i frikommunenetværket for billige boliger og fleksible boligløsninger hjemmel til at meddele byggetilladelse til boliger, der opstilles midlertidigt i en periode på indtil 30 år, selvom der sker fornyet opstilling af boligen indenfor denne periode. Kommunerne i frikommunenetværket har oplyst, at en tilladelse på 30 år typisk vil svare til restlevetiden på den midlertidige bolig. Samtidig har kommunerne i frikommunenetværket tilkendegivet, at mu-

ligheden for at give en tilladelse i op til 30 år vil forbedre kommunernes muligheder for at finansiere de midlertidige boliger.

Byggetilladelsen er gældende for hele perioden, uanset om boligen flyttes til en anden adresse efter f.eks. 10 år.

Det foreslås i *stk. 2*, at betingelserne i byggetilladelsen skal være gældende i hele den periode, som boligen er godkendt til, også hvor der sker fornyet opstilling af boligen. Boligen er ikke i øvrigt undtaget fra overholdelse af krav i bygningsreglementet. Det er en forudsætning, at betingelserne i byggetilladelsen overholdes i hele periodens løbetid, så der ikke sker forringelser af sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold ved flytning af boligen. Det betyder, at der ved flytning fra gang til gang f.eks. skal tages stilling til tilslutningsforhold, herunder afløb, og til brandforhold f.eks. i forhold til bygnings placering. Det bemærkes, at der kan være anden lovgivning, der skal overholdes ved flytning af boligen, og der vil således skulle tages stilling til f.eks. planmæssige forhold fra gang til gang.

Forsøget vil omfatte containerboliger, hvortil der søges om byggetilladelse i en periode inden for forsøgets løbetid.

Det foreslås i *stk. 3*, at kommunalbestyrelserne fortsat skal give tilladelse til bebyggelsesregulerende forhold ved fornyet opstilling af boligen. Hvor opfyldelse af de øvrige krav til boligen i udgangspunktet forbliver uændrede ved fornyet opstilling, er det nødvendigt, at kommunalbestyrelsen tager stilling til de bebyggelsesregulerende forhold der, hvor boligen opstilles. Hvis der er et plangrundlag i det område, hvor boligen opstilles, vil dette træde i stedet for bestemmelserne i bygningsreglementet.

Det foreslås i *stk. 4*, at der kan meddeles tilsagn om støtte efter lov om almene boliger m.v. til opførelse af boliger efter *stk. 1*. Boliger med en forventet levetid på 30 år er som udgangspunkt ikke forenelig med finansieringen af almene boligafdelinger.

Almene boligafdelinger finansieres bl.a. ved et 20 årigt lån, hvortil staten yder ydelsesstøtte, jf. almenboliglovens § 118. Likvide midler, som fremkommer ved, at beboerbetalinger, jf. almenboliglovens § 129, overstiger ydelserne på lånet eller ved at lånet er udamortificeret, indbetales til Landsbyggefonden eller staten. Efter almenboliglovens § 129 a indbetales likvide midler, som fremkommer til og med 40 år efter lånoptagelse til staten. Efter almenboliglovens § 80 a indbetales 2/3 af de likvide midler, som fremkommer fra og med det 41. år efter lånoptagelse til Landsbyggefonden. En boligafdeling, som har en forventet levetid på 30 år, kommer således ikke til at bidrage med likvide midler til Landsbyggefonden og staten som forudsat ved indretningen af finansieringen af almene boligafdelinger.

Med henblik på at afprøve containerboliger som en boligform for socialt udsatte unge, foreslås det at tillade bebyggelser, jf. *stk. 1*, med støtte efter almenboligloven som en del af frikommuneforsøget. Det vurderes, at der kun vil blive opført et begrænset antal containerboliger som led i forsøget.

Boligerne, jf. *stk. 1*, vil også kunne opføres af private bygherrer uden for den almene boliglovgivning. Det bemærkes i den forbindelse, at almene boligorganisationer efter § 15 i bekendtgørelse nr. 451 af 13. april 2015 om sideaktiviteter i almene boligorganisationer m.v. med kommunalbestyrelsens godkendelse kan administrere driften af private udlejningsboliger. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen har anvisningsret til mindst hver fjerde ledige bolig.

Det foreslås endvidere i *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen skal have anvisningsret til alle boliger og anvise socialt udsatte unge til boligerne, der etableres med hjemmel i forsøget.

Det foreslås i *stk. 5*, at det skal fremgå af lejekontrakten for en bolig, der er omfattet af lov om almene boliger, hvortil der meddeles tilladelse efter *stk. 1*, at lejeforholdet er omfattet af reglerne i lov om leje af almene boliger. For øvrige boliger, hvortil der meddeles tilladelse efter *stk. 1*, skal det fremgå af lejekontrakten, at lejeforholdet er omfattet af reglerne i lov om leje.

Lejelovgivning (almenlejeloven og lejeloven for private udlejningsboliger) forudsætter, at det lejede for at være omfattet skal have tilknytning til fast ejendom. Det bevirker, at leje af "bygninger", som er indrettet og anvendes med henblik på at blive flyttet (campingvogne, husbåde o. lign.) ikke er omfattet. Er der derimod tale om, at det lejede er flytbart, men er anbragt med henblik på permanent forbliven på den faste ejendom, vil forholdet være omfattet. Forslaget sikrer, at reglerne i lejelovgivning finder anvendelse på forholdet mellem lejeren og udlejeren af midlertidige boliger omfattet af *stk. 1*, uanset om boligen har en varig tilknytning til en fast ejendom eller ej. Bestemmelsen indebærer blandt andet, at lejeren er beskyttet af lejelovgivningens almindelige opsigelsesregler, og alene kan opsiges, hvis der foreligger en efter lovgivningen gyldig opsigelsesgrund.

Til nr. 5

Frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde ønsker at anvende de samme forsøgsmuligheder, som fremgår af § 27 i lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk.

Det foreslås, at netværkets kommuner får adgang til at anvende bestemmelserne i frikommunelovens § 27 om kommunal dækning af udgifter til indretning og varme i ledige værelser i kollektive bofællesskaber.

Til nr. 6

Efter § 3, *stk. 2* i lov om almene boliger m.v. kan almene familieboliger etableres som bofællesskaber, når kommunalbestyrelsen senest samtidig med tilsagnet om støtte beslutter, at boligerne skal indrettes som individuelle eller kollektive bofællesskaber.

Efter § 3, *stk. 4* i lov om almene boliger m.v. kan almene familieboliger indrettes som kollektive bofællesskaber, hvor flere deler en bolig. Boligerne skal mindst bestå af to værelser og derudover et ekstra værelse som deles af lejlighedens beboere. Kommunalbestyrelsen kan dog godkende, at det ekstra værelse udgør et køkken, hvor lejlighedens beboere spiser sammen.

Efter § 51 a, *stk. 1* i lov om almene boliger m.v. skal kommunalbestyrelsen og boligorganisationen senest samtidig med tilsagnet beslutte, hvorledes udlejningen skal finde sted.

Frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger ønsker mulighed for at kunne etablere kollektive bofællesskaber i almene ungdomsboliger efter denne bestemmelse, således at både familieboliger og ungdomsboliger kan indrettes til kollektive bofællesskaber i frikommunerne.

Det foreslås at give netværkets kommuner adgang til at give tilsagn til etablering af almene ungdomsboliger, der indrettes som kollektive bofællesskaber efter § 3, *stk. 4* i lov om almene boliger m.v.

Til nr. 7 (frikommunenetværkslovens §§ 27 a-b)

Ad § 27 a

Kommunerne er efter sundhedslovens § 138, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016, som senest ændret ved lov nr. 691 af 8. juni 2017, ansvarlige for, at

der ydes vederlagsfri hjemmesygepleje efter lægehenvi-
sing til personer med ophold i kommunen.

Hjemmesygepleje skal ydes til borgere i alle aldre med ophold i kommunen i tilfælde af akut eller kronisk sygdom, hvor sygeplejefaglig indsats er påkrævet.

Kommunalbestyrelsen kan tilrettelægge hjemmesygeplejen ved selv eller i samarbejde med andre kommuner at ansætte sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og andet personale eller ved at indgå aftale med private leverandører om varetagelse af opgaver i hjemmesygeplejen. Kommunalbestyrelsen kan endvidere beslutte at tilrettelægge hjemmesygeplejen således, at kommunen både anvender egne ansatte og private leverandører ved udførelse af opgaverne.

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at hjemmesygeplejen udføres af autoriserede sygeplejersker og andre personalegrupper med de nødvendige uddannelsesmæssige kvalifikationer efter Sundhedsstyrelsens nærmere retningslinjer.

Ansvar for tildeling af hjemmesygepleje påhviler efter sundhedsloven kommunalbestyrelsen og kan således ikke overdrages til andre, herunder andre kommuner. Der er således ikke hjemmel i sundhedslovens § 138 til at en kommunalbestyrelse eksempelvis delegerer tildeling af hjemmesygepleje til en anden offentlig myndighed, herunder en anden kommunalbestyrelse.

Med lovforslagets § 27 a, foreslås det, at en kommunalbestyrelse i netværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde kan delegerer ansvar for tildeling af hjemmesygepleje efter lægehenvi-
sing, jf. sundhedslovens § 138, som udføres i den fælles kommunale akutfunktion, til de øvrige kommunalbestyrelser i netværket.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at myndighedsopgaven i forbindelse med tildeling af hjemmesygepleje for borgere, der henvises til sygeplejefaglige indsatser, som udføres i den fælles kommunale akutfunktion, kan delegeres fra en kommunalbestyrelse til de øvrige tre kommunalbestyrelser i frikommunenetværket.

Tildeling af hjemmesygepleje til borgere, der henvises til sygeplejefaglig behandling i den fælles kommunale akutfunktion, vil med forslaget kunne foretages af den relevante medarbejder i den fælles kommunale akutfunktion, uanset i hvilken af de deltagende kommuner den pågældende medarbejder er ansat og uanset i, hvilken af de deltagende kommuner, borgeren har bopæl.

Med den foreslåede bestemmelse bevarer den enkelte kommunalbestyrelse myndighedsansvaret for hjemmesygeplejen som helhed og bevarer dermed også myndighedsansvaret for den del af den kommunale hjemmesygepleje, der henlægges til den fælles kommunale akutfunktion. Borgerens bopælskommune bevarer således det endelige myndighedsansvar i forhold til løsning af opgaver i akutfunktionen, uanset at den konkrete tildeling af ydelser er foretaget af en medarbejder ansat i en af de øvrige tre kommuner i netværket.

Den enkelte kommunalbestyrelse vil fortsat skulle fastlægge serviceniveau, instrukser, vejledninger etc. for opgaver, der henlægges til den fælles kommunale akutfunktion og fører tilsyn med udførelsen af opgaver i akutfunktionen.

Forslaget skal ses på baggrund af, at frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde ønsker at oprette en fælles kommunal akutfunktion. Akutfunktionen skal have ansvar for tildeling af sygepleje til de borgere fra de deltagende frikommuner, der henvises til akutfunktionen.

Den påtænkte organisering af den fælles kommunale akutfunktion indebærer, at hver af de fire frikommuner i frikommunenetværket vil skulle delegerer kompetencen til at træffe beslutning om tildeling af hjemmesygepleje til de øvrige tre kommuner.

Frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde har oplyst, at den fælles kommunale akutfunktion vil blive etableret som en fælles organisatorisk enhed, hvor alt personale kan varetage behandlingen for alle borgere, der modtager behandling i akutfunktionen uanset personalets ansættelseskommune og borgerens bopælskommune.

Frikommunenetværket vil etablere samarbejdet om en fælles kommunal akutfunktion således, at henvisning af borgere til den fælles kommunale akutfunktion skal ske direkte til akutfunktionen og altså uden om den øvrige kommunale hjemmesygepleje og visitation i hver af de fire kommuner.

Akutfunktionen får reference til den tværkommunale styregruppe, der har arbejdsgrupper og beføjelser, herunder instruktionsbeføjelser for medarbejderne i akutfunktionen samt ansvar for at der udarbejdes de fornødne vejledninger om procedurer, medicinbehandling m.v.

Det forudsættes, at der udarbejdes fælles politisk, vedtagne visitationskriterier for de fire deltagende kommuner samt at der indgås en juridisk bindende samarbejdsaftale om etablering af den fælles kommunale akutfunktion.

Med den foreslåede bestemmelse får frikommunerne i netværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde mulighed for at delegerer myndighedsopgaven i forbindelse med tildeling af hjemmesygepleje til borgere, der henvises til den fælles kommunale akutfunktion, til de øvrige kommuner i netværket. Det er netværkets forventning, at en sådan fleksibilitet i forhold til tildeling af ydelser i den fælles kommunale akutfunktion, vil skabe fleksible rammer om tilrettelæggelsen af opgaver og indsatser i den fælles kommunale akutfunktion og dermed bidrage til at sikre en mere målrettet og sammenhængende indsats for borgerne.

Ad § 27 b

Efter de gældende regler i lægemiddelovens § 39, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 20. april 2013, som senest ændret ved lov nr. 388 af 26. april 2017, må fremstilling, indførsel, udførsel, oplagring, forhandling, fordeling, udlevering, opsplitning og emballering af lægemidler kun ske med tilladelse fra Sundhedsstyrelsen (i dag Lægemiddelstyrelsen). Efter bestemmelsens stk. 3, gælder reglen i stk. 1 ikke for en nærmere afgrænset kreds. Således gælder reglen ikke for sygehuses og andre behandlende institutioners fordeling, opsplitning og udlevering af lægemidler, som skal bruges i behandlingen; for lægers, dyrlægers og tandlægers fordeling, opsplitning og udlevering af lægemidler til brug i praksis, for private personers indførsel og udførsel til eget forbrug af lægemidler til mennesker, for skibsføreres og -rederes fordeling, opsplitning og udlevering af lægemidler til mennesker til brug om bord samt indførsel af sådanne lægemidler ved anløb af udenlandsk havn samt for virksomheders indførsel, udførsel og oplagring af lægemidler som nævnt i lægemiddelovens § 38 a, stk. 2.

Det fremgår af vejledning om ordination og håndtering af lægemidler (vejledning nr. 907 af 12. februar 2015), afsnit 4.1.1, at lægemidler, som ikke er udskrevet til en konkret patient, ikke er muligt at opbevare i den kommunale hjemmesygepleje, den kommunale hjemmepleje eller på plejehjem.

Kommunale akutfunktioner er en del af den kommunale hjemmesygepleje, jf. sundhedslovens § 138. Hvis en behandlingsansvarlig læge, f.eks. borgerens praktiserende læge, ordinerer medicin til en borger, der behandles af sygeplejersker i den kommunale akutfunktionen, er det efter gældende ret ikke muligt at igangsætte en behandling med det samme. Medicinen skal afhentes på et apotek.

I allerede etablerede kommunale akutfunktioner (såvel monokommunale som tværkommunale) må der således efter gældende regler ikke opbevares medicin, som ikke er knyttet til en bestemt patient. Dette er en tidsmæssig forhindring for iværksættelsen af den akutte behandling af borgerne, idet medicinen skal hentes på et apotek.

Den foreslåede bestemmelse i § 27 b, giver mulighed for, at sundhedsministeren kan godkende frikommuneforsøg, der giver frikommunerne i frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde mulighed for at opbevare og fordele/udlevere lægemidler i den fælles kommunale akutfunktion, der ikke er udstedt recept på til en bestemt person.

Hermed gives således mulighed for, at sygeplejersker i den fælles kommunale akutfunktion i frikommunenetværket kan medbringe udvalgte lægemidler ved besøg hos borgeren samt mulighed for at opbevare disse i den fælles kommunale akutfunktion uden tilknytning til en bestemt patient. Formålet er at kunne iværksætte nødvendig behandling hurtigere og mere smidigt.

Det skal bemærkes, at der alene er tale om udvalgte lægemidler, der kan oplagres i den fælles kommunale akutfunktions medicinskab, og som af sygeplejerskerne i den fælles kommunale akutfunktion kan medbringes til borgere, der modtager hjemmesygepleje i den fælles kommunale akutfunktion, og at lægemidlerne alene kan anvendes efter ordination af en læge. Proceduren i borgerens hjem eller på en stationær plads, vil være, at den behandlingsansvarlige læge, typisk borgerens egen læge, ordinerer lægemidlet pr. telefon, hvorefter behandlingen iværksættes.

Til nr. 8 (frikommunenetværkslovens §§ 29 a-b)

Ad § 29 a

Folkeskolen bygger på et princip om den udelte enhedsskole, hvor klassen er den grundlæggende undervisningsenhed. Efter de gældende regler i lovbekendtgørelse nr. 747 af 20. juni 2016 om folkeskolen (folkeskoleloven) § 17, stk. 1, må elevtallet i grundskolens klasser normalt ved skoleårets begyndelse ikke overstige 28. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde tillade et højere elevtal i grundskolens klasser, dog ikke over 30. Efter lovens § 25, stk. 1, skal skolen deles i klasser efter antallet af elever, jf. § 17, stk. 1. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag L 270 fremsat den 22. april 1993), at delingen af eleverne i to linjer efter 7. klasse med folkeskoleloven af 1975 blev opgivet, bortset fra kursusdeling i regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi. Det fremgår videre af bemærkningerne til folkeskoleloven af 1993, at muligheden for at undlade kursusdelingen i disse fag siden er blevet udnyttet i et omfang, der klart demonstrerede ønsket om en udelte skole. Lovforslagets princip for organisering af undervisningen har klassen som den grundlæggende undervisningsenhed. Der er dog givet mulighed for, at eleverne kan undervises på hold både indenfor den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin, når dette er praktisk og pædagogisk begrundet. Undervisningen kan efter lovens § 25 a, stk. 1, 1. pkt. organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin. Eleverne skal i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin undervises i deres klasse i den overvejende del af undervisningstiden i folkeskolens fag og obligatoriske emner, mens eleverne på 4.-10. klassetrin i væsentligt omfang skal undervises i fag og emner med udgangspunkt i klassen, jf. § 25, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse i § 29 a, stk. 1, giver mulighed for, at Undervisningsministeriet kan godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune i frikommunenetværket børn som vores vigtigste ressource, der fraviger bestemmelserne i folkeskolelovens §§ 17, stk. 1, 25 og 25 a med det formål, at der i stedet for klasser dannes fleksible læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i elevernes individuelle læringsmål, interesser og læringsstile på tværs af aldersgrupper og spor.

Baggrunden herfor er, at kommunerne ønsker at kunne tilrettelægge undervisningen mere fleksibelt, end det er muligt efter de gældende regler, hvor kommunerne oplever, at klassebegrebet og holddannelsesreglerne begrænser skolerne i at kunne skabe de optimale rammer for differentieret læring, der tager udgangspunkt i det enkelte barns motivation og læringsproces.

Da den udelte enhedsskole har været et bærende princip i folkeskoleloven siden 1993, foreslås det at opstille visse begrænsninger i lovforslagets stk. 2, så forsøg efter

stk. 1 ikke kan iværksættes på samtlige folkeskoler i den pågældende frikommune, og at elever på skoler, der er omfattet af forsøg med fleksible læringsmiljøer, herunder elever, der tilhører den pågældende skoles distrikt, har krav på at blive overført til en anden folkeskole i kommunen, såfremt eleven eller dennes forældre ikke ønsker at være omfattet af forsøget. For så vidt angår elever, der tilhører den pågældende forsøgsskoles distrikt, som ikke ønsker at være omfattet af forsøget, er der ikke tale om, at de pågældende elever gør brug af reglerne om frit valg af folkeskole, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3, men derimod at deres retskrav på at blive optaget i distriktsskolen overføres til en anden folkeskole i kommunen, som ikke er omfattet af frikommuneforsøget. Derved vil de pågældende elever bevare deres distriktsskolerettigheder, herunder eventuelle rettigheder til befordring, jf. folkeskolelovens § 26.

De øvrige bestemmelser i folkeskoleloven, der refererer til klassen som undervisningsenhed, skal følgelig ses i lyset af, at frikommunerne i netværket med forsøget får lov til at fravige reglerne om, at eleverne skal deles i klasser. Dette medfører ikke, at disse øvrige bestemmelser indholdsmæssigt fraviges som led i forsøget, men at der i forhold til de pågældende bestemmelser ikke behøver at blive taget udgangspunkt i klassen som undervisningsenhed, idet der kan sættes en anden enhed eller fællesskab i stedet i overensstemmelse med forsøget. Der henvises til folkeskolelovens § 18, stk. 2, hvorefter det påhviler skolelederen at sikre, at det undervisende personale, der er tilknyttet klassen, planlægger og tilrettelægger undervisningen, så den rummer udfordringer for alle elever, § 18, stk. 5, om at det undervisende personale, der er tilknyttet klassen, samarbejder med eleverne om løsning af særligt opgaver i forhold til klassen, og at opgaven som klasselærer skal varetages af en af klassens lærere eller uddelegeres til flere af klassens lærere eller pædagoger, § 16 b hvorefter kommunalbestyrelsen, for så vidt angår den understøttende undervisning, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og efter ansøgning fra skolens leder kan godkende at fravige reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden i § 14 b, stk. 1, nr. 1, og i helt særlige tilfælde § 14 b, stk. 1, nr. 2 og 3, i op til 1 skoleår med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen og § 50, stk. 8, om at klassens elever og forældre kan, eventuelt i samarbejde med skolen, ved fælles indsamling eller på anden måde i fællesskab tilvejebringe midler til dækning af udgifter, der ikke dækkes af kommunen efter stk. 5-7.

Det er forventningen, at anvendelse af fleksible læringsmiljøer vil fremme elevernes læring og trivsel samt skabe bedre rammebetingelser for skolernes muligheder for at organisere differentieret undervisning. Derudover er det målet at skabe bedre udnyttelse af undervisernes (lærer og pædagoger) forskellige fagligheder og kompetencer, hvilket både kan bidrage til at fremme elevernes læring og trivsel, men som også forventes at fremme undervisernes trivsel og arbejdsglæde.

Ad § 29 b

Bestemmelsen i folkeskolelovens § 28, stk. 2, giver efter sin ordlyd mulighed for at ansætte personer med særlige kvalifikationer til at undervise i et eller flere fag (såkaldt faglærere). De pågældende faglærere får ikke en generel undervisningskompetence, men alene undervisningskompetence til at undervise i et eller flere fag alt efter deres særlige kvalifikationer.

Tidligere var bestemmelsen om ansættelse af faglærere formuleret således, at der kun kunne ansættes faglærere med særlig uddannelse ved skoler, hvor de tjenestemandsansatte lærere eller timelærere ikke kunne påtage sig undervisningen i alle de fag, undervisningsplanen omfatter (lov nr. 313 af 26. juni 1975).

Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 435 af 13. juni 1990 med det formål at sikre eleverne kvalificeret undervisning. Med ændringen fik bestemmelsen sin nuværende ordlyd.

Det fremgår bl.a. af forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. L 203, fremsat den 14. marts 1990), at "Den nuværende bestemmelse i folkeskoleloven, hvorefter der kan ansættes faglærere med særlig uddannelse, såfremt de tjenestemandsansatte lærere

eller timelærere ikke kan påtage sig undervisning i alle skolens fag foreslås ændret, således at kommunen, uden at der foreligger særlige betingelser, kan ansætte personer med særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag.” Den daværende undervisningsminister tilkendegav i betænkningen over lovforslaget (betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 22. maj 1990), at det ikke var tanken, at der skulle ansættes ikke-læreruddannede til at undervise i et fag, hvor en af skolens allerede ansatte lærere med linjefag eller tilsvarende kvalifikationer i faget både kunne og ville undervise i faget.

Det følger således af den gældende § 28, stk. 2, at kommunen, uden at der foreligger særlige betingelser, kan ansætte personer med særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag, men det er ikke tanken, at der skal ansættes ikke-læreruddannede til at undervise i et fag, hvor en af skolens eller kommunens allerede ansatte lærere med fornøden undervisningskompetence (tidligere linjefagskompetence) eller tilsvarende kvalifikationer i faget kan undervise i faget. Der henvises til bemærkningerne til lov om ændring af lov om folkeskolen og lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. Folketingstidende 2016-2017, A, L 109 som fremsat, side 10.

Den foreslåede bestemmelse i § 29 b giver undervisningsministeren mulighed for at godkende forsøg efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i en frikommune i frikommunenetværket børn som vores vigtigste ressource, der fraviger folkeskolelovens § 28, stk. 2, herunder det tilkendegivne i forbindelse med lovens tilblivelse om, at der som udgangspunkt ikke kan ansættes ikke-læreruddannede til at varetage undervisning i et fag, hvor en af skolens allerede ansatte lærere med linjefag eller tilsvarende kvalifikationer i faget kan undervise i faget.

I forbindelse med ansættelsen af ikke-læreruddannede undervisere påhviler det kommunalbestyrelsen at sikre, at den, der ansættes, har de fornødne faglige kvalifikationer til at varetage de pågældende undervisningsopgaver.

Baggrunden for forslaget er en frikommunes ønske om at kunne ansætte ikke-læreruddannede, der på anden vis har opnået særlige kvalifikationer, som sætter dem i stand til at varetage undervisningen i de kreative fag, uanset om der måtte være ansat lærere på de pågældende skoler med linjefagskompetence eller tilsvarende kvalifikationer, der kan undervise i faget.

Frikommunen har oplyst, at forskning peger på, at de kreative fag, udover at have en værdi i sig selv, kan have betydning for elevernes læring, herunder bidrage til øget selvtillid, mindre fravær og bedre læse- og skrivefærdigheder. En af forudsætningerne for denne afsmittende effekt er bl.a. kvaliteten af undervisningen i de kreative fag, herunder at undervisningen varetages af kompetente undervisere, der har en både bred og dyb kendskab til faget. Frikommunen ønsker derfor at kunne ansætte personer, der har særlige kvalifikationer i forhold til at varetage undervisningen i de kreative fag, f.eks. musikere, billedkunstnere, arkitekter m.v.

Det er frikommunens forventning, at de særlige kvalifikationer hos undviserne i de kreative fag vil øge elevernes motivation og interesse for de kreative fag, og at dette vil have en positiv afsmittende effekt på de boglige fag.

Til nr. 9 (frikommunenetværkslovens §§ 30 a)

Ad § 30 a

Efter §§ 13 a -13 d i lov om sygedagpenge, der hører under Beskæftigelsesministeriet, kan kommunen i visse tilfælde give sygedagpengemodtagere tilbud om vejledning og opkvalificering efter kapitel 10 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

For at aktiviteter kan være tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er det afgørende, at de er beskæftigelsesrettede i forhold til deltageren. Tilbud om psykologbehandling vil typisk ikke høre under beskæftigelseslovgivningen.

Tilbud om samtaler hos en psykolog vil i et begrænset omfang efter en konkret og individuel vurdering kunne gives som et enkeltstående beskæftigelsesrettet tilbud efter kapitel 10 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Det sker under forudsætning af, at det vurderes at være netop det, der skal til for at bringe sygedagpengemodtageren tættere på job ved at udvikle sygedagpengemodtagerens sociale kompetencer og dermed opkvalificere sygedagpengemodtageren til arbejdsmarkedet.

Efter § 128 i loven kan jobcenterets (kommunens) afgørelser efter bl.a. kapitel 10 indbringes for Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, jf. § 59 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Efter sundhedslovens § 69, der hører under Sundheds- og Ældreministeriet, yder regionsrådet tilskud til behandling hos psykolog efter lægehenvvisning, og efter sundhedslovens § 71 kan sundheds- og ældreministeren fastsætte regler om, at der ydes tilskud til anden behandling end nævnt i § 69.

Sundheds- og ældreministeren har udnyttet bemyndigelsesbestemmelsen i sundhedslovens § 71 til udstedelse af bekendtgørelse om tilskud til psykologbehandling i praksissektoren for særligt udsatte persongrupper (bekendtgørelse nr. 241 af 1. marts 2017).

Af bekendtgørelsen fremgår det, hvilke persongrupper der har ret til tilskud til behandling hos psykolog, f.eks. har personer, der lider af let til moderat angst, og på henvisningstidspunktet er i aldersgruppen 18 til og med 38 år, ret til tilskud til behandling hos psykolog.

Endvidere fremgår det, under hvilke betingelser der ydes tilskud til psykologbehandling, f.eks. skal der foreligge en skriftlig eller elektronisk henvisning fra en alment praktiserende læge, inden behandlingen påbegyndes.

Af bekendtgørelsens § 4 fremgår det, at regionsrådet som udgangspunkt yder tilskud på 60 pct. af de i overenskomsten fastsatte honorarer.

Efter servicelovens § 76, der hører under Børne- og Socialministeriet, kan efterværn ydes til unge, som er eller har været anbragt, eller som har haft en kontaktperson umiddelbart op til det fyldte 18. år. Kommunen skal efter reglerne i servicelovens § 68, stk. 12, senest 6 måneder før den anbragte unge fylder 18 år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn fra det 18 år. Efterværnet kan ydes frem til den unge fylder 23 år og skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse, beskæftigelse m.v. Der kan som efterværn ydes psykologbehandling, jf. § 76, stk. 3, nr. 4, i serviceloven. Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at træffe afgørelse om at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Som supplement til den bistand af socialpædagogisk karakter, som ydes efter servicelovens § 85, kan kommunalbestyrelsen efter servicelovens § 102 give tilbud af behandlingsmæssig karakter til borgere med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet gives, når det er nødvendigt med henblik på at bevare eller forbedre borgerens fysiske, psykiske eller sociale funktioner, og når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning. Der kan for eksempel være tale om psykologbehandling.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet, får mulighed for at give en nærmere defineret målgruppe af sygedagpengemodtagere psykologbehandling hos jobcenterets egne psykologer.

Baggrunden for den foreslåede ordning er, at kommunerne i netværket oplever, at sygedagpengemodtageres adgang til psykologbehandlingen i praksissektoren under regionen kan være besværliggjort af en række faktorer. Kommunerne fremhæver, at ventetider, delvis egenbetaling og manglende mulighed for tilskud, kan afholde den enkelte sygedagpengemodtager fra at modtage psykologbehandling.

Som supplement til de gældende muligheder for psykologbehandling i praksissektoren under regionen ønsker kommunerne derfor mulighed for, at psykologer ansat i jobcenteret kan foretage psykologbehandling af visse sygedagpengemodtagere.

Kommunerne forventer, at psykologbehandling i jobcenteret vil optimere sygedagpengemodtageres adgang til psykologbehandling og derfor medføre at flere sygedagpengemodtagere, der har behov for det, modtager behandling. Kommunerne forventer, at sygedagpengemodtageres lettere adgang til relevant psykologbehandling kan hjælpe dem tilbage til arbejdsmarkedet hurtigere.

Med den foreslåede bestemmelse i § 30 a, stk. 1, kan psykologbehandling gives, når borgeren har vanskeligt ved at få dækket sit behandlingsbehov gennem eksisterende behandlingstilbud. § 30 a giver således hjemmel til at tilbyde behandling til borgere, som ikke har de psykiske eller økonomiske ressourcer til at opsøge og modtage psykologbehandling i sundhedsvæsenet f.eks. gennem tilskudsordningen til psykologbehandling. Det kan være borgere, som ikke kan overkomme selv at tage kontakt til en privatpraktiserende psykolog, f.eks. pga. lang ventetid, eller borgere som mangler de økonomiske midler til at betale for psykologbehandling, f.eks. fordi de ikke kan opnå tilskud, jf. bekendtgørelse om tilskud til psykologbehandling i praksissektoren for særligt udsatte persongrupper.

Der kan både gives behandling til sygedagpengemodtagere med lægehenvielse, og som dermed kunne have fået psykologbehandling med tilskud, og til sygedagpengemodtagere, som ikke kunne have fået psykologbehandling med tilskud.

Med den foreslåede bestemmelse i § 30 a, stk. 2, indskrænkes målgruppen til sygedagpengemodtagere, som opfylder kriterierne for en eller flere af følgende diagnoser:

- belastnings- eller tilpasningsreaktion (ICD-10 F43),
- let til moderat angst (ICD-10 F40-F42),
- let til moderat depression (ICD-10 F32/F33).

ICD-10 betegner WHO's "International Classification of Diseases" (International klassifikation af sygdomme), som er et internationalt diagnosesystem, der både omfatter somatiske og psykiatriske sygdomme.

Det foreslås yderligere, at diagnosticering af sygedagpengemodtageren foretages af en alment praktiserende læge eller en autoriseret psykolog i jobcenteret og sker ud fra en konkret vurdering. Hvis der i forbindelse med sygedagpengeforløbet er udarbejdet en lægeattest, kan denne attest inddrages i vurderingen.

Det lægges til grund, at psykologen, der foretager en konkret vurdering af borgeren, er i stand til at diagnosticere borgeren med hensyn til belastnings- eller tilpasningsreaktion, let til moderat angst og let til moderat depression. Det forudsættes endvidere, at psykologen ved mistanke om somatiske lidelser skal opfordre borgeren til at opsøge egen læge med henblik på udredning.

Det foreslås med bestemmelsen i § 30 a, stk. 3, at psykologbehandling efter bestemmelsen er frivillig for sygedagpengemodtageren. Det betyder, at det således ikke vil have betydning for retten til sygedagpenge, hvis sygedagpengemodtageren ikke ønsker at deltage i eller fuldføre psykologbehandlingen.

Det foreslås endvidere, at psykologbehandlingen kan udgøre ét behandlingsforløb med op til 12 konsultationer. Der kan således ikke gives flere behandlingsforløb til den samme sygedagpengemodtager. 12 konsultationer er det antal konsultationer, der

som udgangspunkt gives tilskud til, jf. bekendtgørelse om tilskud til psykologbehandling i praksissektoren for særligt udsatte persongrupper.

Det foreslås med bestemmelsen i § 30 a, stk. 4, at kommunens sagsbehandlere i forvaltningen kan indhente helbredsoplysninger fra behandlingsforløbet, hvis sygedagpengemodtageren giver samtykke hertil. Det vil således være op til den enkelte sygedagpengemodtager, om oplysningerne fra behandlingsforløbet kan inddrages i sagsbehandlingen i andre sager i kommunen f.eks. i pågældendes sygedagpengesag.

Netværket har oplyst, at kommunens sagsbehandlere med sygedagpengemodtagerens samtykke primært vil indhente oplysninger svarende til blanketten AKTUEL SITUATION (PSYK 125) eller VURDERING (PSYK 135), jf. det social-psykologiske samarbejde.

Det foreslås med bestemmelsen i § 30 a, stk. 5, at en psykolog, som har givet psykologbehandling til en sygedagpengemodtager efter § 30 a, stk. 4, ikke herefter kan træffe afgørelse i andre sager inden for den offentlige forvaltning vedrørende samme person eller samme familie. Ved familie forstås ægtefælle, børn og forældre. Bestemmelsen skal sikre, at usaglige hensyn ikke påvirker afgørelsen i de pågældende sager. Der kan blandt andet være tale om sager med ydelsesmæssige konsekvenser, sager på det sociale område, sager i statsforvaltningen m.v., herunder også klagesager, som vedrører den samme person eller dennes familie.

Det foreslås med bestemmelsen i § 30 a, stk. 6, at kommunens afgørelser efter bestemmelsen ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, samt at det kommunale og regionale tilsyn ikke fører tilsyn med disse afgørelser. Kommunens afgørelser vedrører tilbud om behandling til sygedagpengemodtagere efter stk. 1 og længden på behandlingsforløbet efter stk. 3.

Fravigelsen af reglerne om klageadgang begrundes i, at tilbuddet om psykologbehandling supplerer eksisterende tilbud efter gældende ret. Hertil kommer, at forsøget er tidsmæssigt begrænset til udgangen af 2021, jf. § 1 i lov om frikommuner. Det vurderes på den baggrund, at en ankemyndighed ikke har eller med rimelighed vil kunne opnå den fornødne faglige kompetence til at efterprøve sagerne inden for forsøgets tidsmæssige udstrækning. Mulighed for en to-instansprøvelse eller prøvelse via det kommunale og regionale tilsyn vurderes derfor ikke at være relevant.

Bestemmelsens 1. pkt. medfører således, at det ikke vil være muligt at klage eller på anden måde indbringe kommunens afgørelser efter stk. 1 og stk. 3 for en anden administrativ myndighed.

Bestemmelsens 2. pkt. medfører, at det kommunale og regionale tilsyn ikke fører tilsyn med kommunens afgørelser efter bestemmelsen.

Det kommunale og regionale tilsyn varetages i medfør af kapitel VI og kapitel VII i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 318 af 28. marts 2017) af Ankestyrelsen med Økonomi- og Indenrigsministeriet som overordnet tilsynsmyndighed. Det kommunale og regionale tilsyn fører tilsyn med, at kommuner og regioner overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, i det omfang der ikke er særlige klage- og tilsynsmyndigheder, der kan tage stilling til den pågældende sag.

Bestemmelsens 1. pkt. kan indebære, at det kommunale og regionale tilsyn får en kompetence, som de ikke har efter gældende lovgivning. Da dette ikke er hensigten, foreslås med bestemmelsens 2. pkt., at det kommunale og regionale tilsyn ikke fører tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at hverken Ankestyrelsen eller Økonomi- og Indenrigsministeriet har kompetence som tilsynsmyndigheder til at føre tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelsen, herunder sagsbehandlingsregler, hvor vurderingen af lovligheden bedst kan foretages sammen med en vurdering af

lovligheden af afgørelsen, f.eks. begrundelse, lovlige/saglige kriterier, officialmaksimen.

Det er alene afgørelser efter stk. 1 og stk. 3, som det kommunale og regionale tilsyn afskæres fra at føre tilsyn med. Det kommunale og regionale tilsyn vil således kunne påse kommunernes overholdelse af f.eks. reglerne i forvaltningsloven om inhabilitet, partsaktindsigt, partshøring m.v. samt aktindsigt efter offentlighedsloven.

Psykolognævnet fører tilsyn med faglig virksomhed, der udføres af autoriserede psykologer, og dermed også med den behandling, som den autoriserede psykolog yder i forbindelse med forsøget. Psykolognævnet kan som led i tilsynet optage sager til behandling som følge af en konkret henvendelse om en autoriseret psykologs virksomhed, jf. § 2 a, stk. 2, i lov om psykologer m.v.

Til § 2

Loven foreslås at træde i kraft den 1. januar 2018.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I lov om frikommunenetværk, jf. lov nr. 658 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:
§ 25. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan indgå aftale med en almen boligorganisation om, at boligorganisationen stiller almene ældre- og ungdomsboliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger, jf. reglerne i § 63 i lov om almene boliger m.v. om udslusningsboliger i almene familieboliger.	2. I § 25, stk. 1, indsættes efter "fleksible boligløsninger": "og i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde".
§ 26. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan træffe beslutning om at fravige § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunal anvisningsret, således at kommunalbestyrelsen i kommuner, der ikke har besluttet, at boligorganisationen skal afvise boligsøgende efter § 51 b, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., eller at anvisning skal foretages efter § 59, stk. 4, i samme lov, kan indgå aftale efter reglerne i lov om kommunal anvisningsret, jf. dog stk. 2.	3. I § 26, stk. 1, indsættes efter "fleksible boligløsninger": "og i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde".

<p>§ 27. Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan træffe beslutning om at afholde de udgifter, som er nødvendige for at indrette en almen familiebolig til et kollektivt familieboligbofællesskab, jf. § 3, stk. 2, 5 og 6, i lov om almene boliger m.v.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Når kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1, har anvisningsret til ledige værelser i kollektive familieboligbofællesskaber omfattet af § 3, stk. 2, 5 og 6, i lov om almene boliger m.v., kan den træffe beslutning om at dække udgifter til varme fra det tidspunkt, hvor det ledige værelse er til rådighed for kommunalbestyrelsen, og indtil udlejning sker.</p>	<p>5. I § 27, <i>stk. 1</i>, indsættes efter ”fleksible boligløsninger”: ”og i frikommunenetværket om bedre styring af det specialiserede socialområde”.</p>
	<p>6. I § 27, indsættes som <i>stk. 3</i>: » <i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger kan beslutte at yde tilsagn til etablering af almene ungdomsboliger ved nybyggeri eller ombygning, jf. § 115, stk. 1 eller 5, i lov om almene boliger, der indrettes som kollektive bofællesskaber, jf. § 3, stk. 2 og 4, i lov om almene boliger. <i>Stk. 1 og 2 og § 51 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. for almene familieboliger finder tilsvarende anvendelse for almene ungdomsboliger, som udlejes som kollektive bofællesskaber.</i>«</p>
	<p>§ 2 Loven træder i kraft den 1. januar 2018.</p>